

ZWOLLEI HARANGSZÓ

IX. évf. 2026/6
HÚSVÉT II. napja-ápr. 6.
Pünkösd II. napja máj. 25.

Az Almere-Amersfoort-Heerenveen-Leeuwarden-Groningen-Assen-Steenwijk-Kampen és Zwolle környékén élő magyar protestánsok gyülekezeti híradója.

A „Zwollei Harangszót” a Presbitérium
megbízásából szerkeszti:
dr. Hermán M. János,
Rostás Kriszta, Szilágyi Árpád,
Szomor Attila, Téglásy Sándor és Urbán Ákos.

Szerzők, munkatársak: Albertje Alkema-ten
Hoeve, Van Bolhuis Szabó Emőke, Csanády
Ágnes, Hermán M. János, Froukje de Hoop,
Kelemen Attila Csongor, Rostás Kriszta, Kiss-
Szászi Tünde, Makkai Réka, Millisits Máté,
Sólyom Uzonka Lilla,
Szomor Attila, Téglásy Sándor.

Lapzártá: 2026 június 23.

Áldás, békesség!
MINDEN IDŐBEN

✦ Magyarországi Református Egyház

Istentiszteleteinkre és a szeretetvendégségekre mindenkit tisztelettel várunk!

Családlátogatást a híveink kérésére végzünk a szolgatársaink bevonásával, Hollandia egész területén. Egyházközségünk vezető lelkésze: drs. Kelemen Attila Csongor. Missziói lelkipásztor: dr. Hermán M. János nyugalmazott lelkész. Bekebelezett lelkész: Sólyom Uzonka Lilla, aki az új vianeni gyülekezetben végzi a szolgálatokat. Egyházközségünk hivatali ügyvitelét dr. Hermán M. János intézi. Presbiterek: Urbán Ákos gondnok, Rostás Kriszta Timea, Szilágyi Árpád, Tárnok Eszter Lídia és Truczka József. Diakónusok: Bodor József, Berekméri Filep Annamária, Czimbalmos Klára, Kiss-Szászi Tünde, Marci Márió és Truczka Adrienn. Gyermekfoglalkozás: Rohaan Éva vallásnár – Orgonista: dr. Robert Helder. Gyermekfoglalkozások vezetője: Rohaan Éva vallásnár. Webmester: Téglásy Sándor. Olvasószerkesztő: Téglásy Sándor. Grafikai szerkesztő: Szomor Attila. A Zwollei Magyar Református Egyházközség istentiszteleteinek a helye: Lutherse Kerk, Koestraat 2-4, Zwolle Info: jhermanm@gmail.com

Facebook: <https://www.facebook.com/refistentiszteletzwolleban>

Honlap: <https://zwolleireformatus.nl/-->

Zwollei Harangszó: <https://zwolleireformatus.nl/zwollei-harangszo/>

Párbeszéd Istennel – 2026 az imádság éve

„Csendesedjetek el, és tudjátok meg, hogy én vagyok az Isten.”

Zsolt 46,11

Imádság
Éve | 20
26

„Fordítsd el tekintetemet, hogy ne nézzek hiábavalóságra, a te utadon éltess engem!”

A Zsoltárok könyve
119. fejezet 37. vers

✦ Magyarországi Református Egyház

Istentiszteleteink kijelölt dátumai a 2026-os évben:

Január 11 - Hónap második vasárnapja – szolgál Kelemen Attila Csongor-Közgyűlés

Február 8 - Hónap második vasárnapja-14.30 Zwolle

Február 14 szombat - Urk, Jeruzalemkerk-. 9. 30 Kelemen A. Csongor és 17.30-Reijer Pasterkamp – Konferencia a magyar gályarab lelkészek kiszabadításának a 350 évfordulóján

Február 15 vasárnap – Záró istentisztelet: Wim Warnar. Konferencia bezárása- Ouwsterhaule 11 óra Hermán M. János

Február 22 - Böjtfővasárnap, úrvacsoraosztás-Hermán M. János

Március 8 - Hónap második vasárnapja – szolgál Kelemen Attila Csongor

Április 6 - Húsvét másodnapja; úrvacsoraosztás - szolgál Kelemen Attila Csongor

Május 10 - Hónap második vasárnapja

Május 25 - Pünkösöd másodnapja; úrvacsoraosztás – szolgál Kelemen Attila Csongor

Május 31 -Paál Károly, Van Bolhuis.Szabó Emőke, Hermán M.János- Csanády Ágnes, Tápai Katalin –

Ökumenikus nyitóáhitat – CSALÁDI NAP – Szervezte a Hollandiai Magyarok Szövetsége. – Helyszín: Veldhoven, -Blaarthemseweg 90

Június 14 - Hónap második vasárnapja. szolgál Kelemen Attila Csongor

Június 28. Vianen: Szolgál Hermán M.János

Július 12 - Hónap második vasárnapja- Hermán M. János

Augusztus 9 - Hónap második vasárnapja - Szolgál Hermán M.János

Augusztus 30 - Újkenyér ünnepe-, úrvacsoraosztás.

Szeptember 13 - Hónap második vasárnapja

Október 10, szombat, keresztelés: Szolgál Hermán M.János

Október 11 - hónap második vasárnapja - Szolgál Hermán M.János

November 8 - hónap második vasárnapja

November 30 - Advent első vasárnapja, úrvacsoraosztás

Október 31 - szombat, Reformáció ünnepe, közösen a zwollei lutheránus egyházközséggel és a hollandiai magyar református gyülekezetekkel; - szolgál Kelemen Attila Csongor és ds. Margo Jonker

December 13 - hónap második vasárnapja

December 26 - Karácsony másodnapja, úrvacsoraosztás - szolgál Kelemen Attila Csongor

Web oldalunk látogatóinak száma:2026 január folyamán. 506 lélek. Megtekintések száma: 642

VIANEN

Szolgálati rend az Új Vianeni Gyülekezetben

Nagy szeretettel várunk istentiszteletre felekezettől függetlenül mindenkit, alkalmainkat kávézással, kötetlen beszélgetéssel zárunk. ---- Van harte welkom aan iedereen bij de Hongaarstalige erediensten die met informeel samenzijn afgesloten worden. Helyszín (NEM A MAGYAR OTTHON, mert az nagy sajnálatunkra jelenleg használhatatlan, a magyarság megítélése szerint sajnos veszett fejsze. „Nem tudjuk megbocsátani, ha valaki önként elvégzi azt, amit mi tudatosan elmulasztottunk. Ravasz László.) **hanem:** Vianen, Langeweg 6b (Sportpark Blankensteijn, BOM gebouw). Szolgálattévő lelkipásztor, a Vianen környéki hívek kérésére és a Zwollei Egyházközség megbízásából: nt. Sólyom Uzonka Lilla Email: s.uzonka@gmail.com / Tel: +31 6 199 86 225 Igehirdetések szolgálati rendje 2025 folyamán Vianenben, ahol jelenleg Sólyom Uzonka Lilla református lelkipásztor tart istentiszteleteket a Vianen környéki hívek kérésére és a Zwollei Magyar Református Egyházközség presbitériumának a megbízásából az alábbi rend szerint: **Istentiszteletek kezdete: 11.00 óra.**

Nagypéntek -Választások megejtésére és az eredmények elfogadására készülve

„Hogyha pedig meghaltunk Krisztussal, hisszük, hogy élünk is ő vele. Tudván, hogy Krisztus, a ki feltámadott a halálból, többé meg nem hal; a halál többé rajta nem uralkodik” (Róma 6. 8-9.)

Wass Albert: Nagypénteki sirató

Bajorerdő, 1947

Elmegyünk, elmegyünk, messzi útra megyünk,
messzi út porából köpönyeget veszünk...

Nem egyszáz, nem kétszáz: sokszáz éves nóta.

Így dalolják Magyarhonban talán Mohács óta.

Véreim! Véreim! Országútak népe!

Sokszázéves Nagypénteknek
soha sem lesz vége?

Egyik napon Tamás vagyunk,
másik napon Júdás vagyunk,
kakasszónál Péter vagyunk.

Átokverte, szerencsétlen
nagypéntekes nemzet vagyunk.

Golgotáról Golgotára
hurcoljuk a keresztfákat.
mindég kettőt, soh'se hármat.

Egyet felállítunk jobbról,
egyed felállítunk balról,
s amiként a világ halad:

egyszer jobbról, egyszer balról

fölhúzzuk rá a latrokat.

Kurucokat, labancokat,

közülünk a legjobbkat,

mindég csak a legjobbkat.

Majd, ahogy az idő telik,

mint ki dolgát jól végezte:

Nagypéntektől Nagypéntekig

térdelünk a kereszt alatt

húsvéti csodára lesve.

Egyszer a jobbszélső alatt,

másszor a balszélső alatt,

éppen csak hogy a középső,

az igazi, üres marad.

Nincsen is keresztfánk közbül,

nem térdel ott senki, senki.

A mi magyar Nagypéntekünk

évszázadok sora óta

évszázadok sora óta

ezért nem tud Húsvét lenni.

Így lettünk országút népe,

idegen föld csavargója,

pásztortalan jószág-féle.

Tamással hitetlenkedő,

kakasszóra péterkedő,

júdáscsókkal kereskedő.

Soha-soha békességgel

Krisztus-Úrban szövetkező.

Te kerülsz föl? Bujdosom én.

Én vagyok fönt? Bujdosol Te.

Egynek közülünk az útja

mindég kivisz idegenbe.

Bizony, jól mondja a nóta,

hogy elmegyünk, el-elmegyünk,

messzi nagy útra megyünk.

Messzi nagy utak porából

bizony, köpönyeget veszünk.

S ebben a nagy köpönyegben,

sok-sok súlyos köpönyegben

bizony pajtás, mondom Néked:

rendre, rendre mind elveszünk.

Elhangzott Studiedagen, Hattem: 2026 április 12-én, az erdélyi és hollandiai teológusok találkozásánál. A konferencián Kelemen A. Csongor és Hermán M. János is részt vett.

Conference for Romanian (Hungarian) and Dutch ministers - 9–16 April 2026, the Netherlands

Introduction to one another

11.00: Official opening of the conference by rev. Ellen Peersmann, classispredikant from classis Groningen/Drenthe—

19.30: Sógor Géza: “Daniel Craigs critic on Niebuhrs Christ and Culture”

21.00: Evenprayer

9–12 April: stay with colleagues in the congregation--12–15 April: study conference in Hattem

16 April: excursion (content-related)

Exploration of the theme

We see that both in the Netherlands and Transylvania, people are increasingly ending up in their own subculture, bubble, sometimes even within the churches. We miss connection.

Why should we as churches want to make that connection?

How do we make that connection (in practical terms)? (contribution by Boroka)

What is the content of that connection?

Which theological lines can help us with this?

The theologians Miskotte, Barth, Bonhoeffer, Niebuhr and Hoedemaker have been mentioned.

Through Jaco Zuurmond, and later Niels den Hertog we came across Mirjam Elbers as a possible speaker on Miskotte’s thinking and how his thinking can help us with the above questions.

Underlying notes

- Brainstorming session with Froukje and Elly with Ciska Stark

- Hoedemaker (contribution by Wim)

- Report on the meeting of 10 November

Als gemeente van Christus gezonden in de wereld

Contact met de culturen en sub-culturen van onze tijd. Waar vinden we Christus?

Contact met de tijdgeest en sub-culturen van onze tijd. Waar vinden we Christus?

Wat is de taak van de christelijke gemeente in deze tijd?

ÖRÖMHÍR

Nt. Paál Károly beiktatása Maas en Waal PKN-gyülekezeteibe, 2026. április 19-én

Sok erőt kívánunk, Isten áldását kérjük Paál Károly és Ildikó életére e kettős szolgálati helyen

<p>Voor de aanvang van de dienst is er voor de gasten die van ver komen gelegenheid een kopje thee of koffie te drinken.</p> <p>Tijdens de kerkdienst zal er kinderveerdienst zijn voor alle kinderen van de basisschool. Voor de kinderen van 0-4 jaar is er oppas.</p> <p>Wilt u ds. Paál tijdens de receptie toespreken, dan kunt u in verband met de planning van de spreektijd contact op nemen met onze scriba mevrouw Renée Braakhekke Emailadres scriba@pg-westmaassenwaal.nl</p> <p>Wilt u via bijgevoegde antwoordkaart, of bovenstaand emailadres, uiterlijk 7 april a.s. laten weten of u wel of niet aanwezig zult zijn bij deze dienst.</p> <p>Adres ds. Paál: Ds. K. Paál Dominee Penningsstraat 2 6659 AZ Wamel</p>	<p>De kerkenraad van de Protestantse Gemeente West Maas en Waal nodigt u van harte uit tot het bijwonen van de kerkdienst op zondag 19 april 2026 om 14:00 uur in de Protestantse Kerk, Dorpsstraat 73 te Wamel.</p> <p>In deze dienst zal ds. K. Paál als predikant van onze gemeente bevestigd worden door ds. E.G.H. Laseur uit Cuijk. Tevens zal ds. K. Paál dan intrede doen.</p> <p>Aansluitend aan deze dienst heeft u gelegenheid om tijdens een receptie ds. Paál en zijn vrouw persoonlijk te ontmoeten.</p> <p>De receptie vindt plaats in Herberg de Linden, Zandstraat 100, 6658 CX Beneden-Leeuwen.</p> <p>Namens de Protestantse Gemeente West Maas en Waal, Lida de Vree, voorzitter</p>
---	--

A sprint a sírig -Lukács 24,1-12

Egy sóhajtás volt az egész... Háromszor pislantottál, és el is múlt... Elröppent... Hová tűntek az évek? – ilyen és ehhez hasonló szavakat hallok, amikor olyan emberekkel beszélgetek, akik arról mesélnek, milyen gyorsan felnőttek a gyermekeik... vagy milyen hamar eljutottak a 30., 50. házassági évfordulójukhoz, vagy a 80–90 éves korhoz... És természetesen sok mindent átéltek életükben, sok örömben és szenvedésben volt részük... De amikor minderre visszatekintenek, minden annyira hihetetlenül gyorsnak tűnik. Megdöbbenően gyorsnak... Elképesztően gyorsnak... Ijesztően gyorsnak...

És mielőtt azt gondolnátok, hogy ez valóban csak a mi korunk jelensége, mivel „felgyorsult világban élünk”, a Szentírás is ezt a megállapítást teszi: rövid életünk olyan, mint a virág (103. zsoltár), vagy a 90. zsoltár szerint életünk olyan, mint a fű, amely reggel kihajt, estére pedig levágják és elszárad. Még az első ember is, aki a Szentírás szerint megtapasztalta a halált, Ábel (igaz, túlságosan korán, mert meggyilkolták), beszédes nevet kapott: „Ábel” jelentése: lehelet, sóhaj. Maga a Szentírás adja tehát a diagnózist: nagy léptekkel haladunk, futunk, szaladunk a halál felé. Az életünk nem más, mint egy sír felé tartó sprint.

Hogyan lehetséges ez? Mi lehet az oka annak, hogy életünket ilyen rövidnek érzékeljük?

Talán hibás az ember időérzékelése? Meglehet... Néha néhány perc is örökkévalóságnak tűnik (például amikor fájdalmunk van... vagy amikor mentőre várunk... amikor feszülten várunk egy analízis eredményre a kórházban...) ... ezért nem is furcsa, hogy egy teljes, 80–90 éves élet is egy szempillantásnak érződik.

Vagy vajon azért van így, mert valójában sokkal hosszabb életre számítunk? És az életünk egyszerűen túl rövid ahhoz képest, amire teremtett volna minket Isten? Ez is lehetséges... a Szentírásban azt is olvassuk, hogy az Úr Isten az ember bűne miatt határt szabott az életünknek – miközben eredetileg úgy teremtette az embert, hogy ehessen az élet fájáról, és örök élete legyen.

Vagy... lehet, hogy az élet azért tűnik rövid, a sír felé tartó sprintnek, mert egyszerűen túlságosan hajszolt az életvitelünk? Mert hajszolt életet élünk? Mert egy halom jelentéktelen dolog után hajszoljunk, mindenféle dolog után, amit szívünk óhajt? És ahogy az imént mondtam: ez ősi emberi probléma... de a kor, amelyben élünk, ezt csak felerősíti. Mert olyan kényelemben élünk, amely eddig ismeretlen volt, és itt Nyugaton példátlan jólétben... kommunikáció, háztartás, munka, szórakozás... minden könnyebb a technológia miatt... mégsem lett az életünk nyugodtabb, hanem furcsa módon még hajszoltabb, kaotikusabb, feszültebb... a sír felé vezető sprintünk még görcsösebbé vált.

PÉTER, A GYORSFUTÓ

A mai igeolvasás is egy sír felé tartó sprintet állít elénk. Bár egészen másfajta sprintet. Olyat, amely végül nem a halálban végződik. Éppen ellenkezőleg: életben. A tanítványok az asszonyoktól hallják a hírt, hogy Jézus sírja üres... Lukács 24:11: „Szavaik azonban üres fecsegésnek tündek előttük, és nem hittek nekik.” 12. „Péter azonban felkelt, és a sírhoz futott, és amikor behajolt, csak a lepleket látta ott. És elment, és csodálkozott azon, ami történt.”

Ha röviden áttekintjük ebben a történetben Péter hitbéli útját, segít megérteni a magatartását. Mert ez a sír felé tartó sprint nagyon is jellemző Péterre. Előbb azonban néhány fontos állomást említek Péter hitbéli útjából, amelyeket ismerünk. Halászként ismerjük meg, és a hálók mellől hívja el őt a názáreti Jézus. Otthagyja a hálókat, és azonnal követi Őt, azzal az ígérettel, hogy Jézus emberek halászává teszi. Mindenhová követi Jézust, még a tengeren is át. Amikor Jézus a vízen jár, Péter az első és az egyetlen, aki kilép a csónakból, hogy hozzá menjen, de hamarosan a hullámok lehúzzák. Ő az, aki kezdeményez, mintegy szóvivőként lép fel a tanítványok között, intézi a dolgokat, szemmel tartja a Jézust követő sokaságot. Ő az első a tanítványok között, aki valóban felismeri, kicsoda a Mesterük. Azt mondja: „Te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia.” Ő az, aki a hegyen, amikor Mózes és Illés megjelennek előttük, azt mondja: jó nekünk itt lennünk... építsünk sátrat, s maradjunk itt. Ő az, aki ellenkezik, sőt meg is inti Jézust, amikor Ő a szenvedéséről beszél: nem, Mester, ez nem történhet meg... majd mi megakadályozzuk... én még a halálba is elmegyek veled. Péter az, aki amikor Jézus megmossa a lábát... először egyáltalán nem akarja, majd meg mindenképpen akarja. Péter az, aki Getsemáné kertjében karddal akarja megvédeni Jézust. Péter az, aki nagy-pénteken megtagadja Őt, majd keservesen sír. Péter az, aki Krisztus üres sírjához fut. És Péter az is, aki amikor Jézus megjelenik nekik a Genezáret tavánál – elsőként ugrik ki a hajóból, és Jézus felé úszik.

Azért mondtam el így Péter életének ezeket az eseményeit, hogy meglássuk egy rendkívül fontos tulajdonságát. Péter hihetetlenül impulzív, hirtelen természetű ember volt... olyan, aki gyakran előbb mondott vagy tett valamit, mintsem átgondolta volna. Gyakran cselekszik impulzívan, az ösztöneire hallgat. Mindig azt teszi, ami abban a pillanatban a legjobbnak tűnik számára. Péter tökéletes példája annak az embernek, aki a szívét követi. – De éppen ezért ennyire ingadozó... Hite, sőt egész élete hullámokkal írható le – amikor néha a csúcson van, máskor pedig mély völgyben. Miért? Nos... azért, amit mondtam: mert a szívét követi.

Tudjátok, mit mond a Szentírás az emberi szívről? Jeremiás 17,9 – Csalárd a szív... kicsoda ismerheti? Az emberi szív nem megbízható.

A DISNEY-EVANGÉLIUM

Nem tudom elégszer elmondani... de ez annyira mélyen beivódott a kultúránkba... ott van a filmekben, könyvekben, zenében, reklámokban – az egész kultúra ezt lélegzi. És már többször hallottatok ezt tőlem ezt prédikációban... a konfirmandusok már tudják is, annyiszor említettem. Én ezt „Disney-evangéliumnak” nevezem. És így szól: „kövesd a szívedet. Tedd, ami jólesik. Tedd, ami boldoggá tesz...” – És annyira nehéz ezzel az üzenettel szembenemenni. Mert jó érzés... Csodálkozunk hát azon, hogy az ember ennyire stresszes? ... Ide-oda ugrál...szalad, sprintel az egyik élvezettől a másikig... mert azt gondolja: ez is boldoggá tesz... az is... ezt is akarom...azt is... ez az autó is nagyszerűnek tűnik... az a ház is szépnek látszik... láttam valakinél szép nyaralási képeket... oda is el szeretnék menni... azt az állást is szeretném... azt az előléptetést is... az a buli is jól hangzik... az a nő vagy az a férfi is vonzó... amit mások csinálnak, az is jónak tűnik... azt a TikTok-kihívást is ki akarom próbálni... És ha mindenre hallgatsz, amit a szíved diktál, akkor 90 év után visszanezél, és azt mondod: mit is tettem valójában? Mi volt az életem? Nem volt semmi más, csupán egy sprint a sír felé... és minden, amit elértem, amiért megdolgoztam... semmivé lett.

Ez a Szentírás figyelmeztetése: ne gyűjtsetek magatoknak kincseket a földön... ahol a moly és a rozsdá megemészti... – hanem gyűjtsetek magatoknak kincseket a mennyben... – és hogyan tehetjük ezt? Úgy, hogy szavainkat, tetteinket, egész életvitelünket nem a pillanatnyi vágyainkhoz igazítjuk, hanem az Atya akaratához.

És ne értsetek félre... – mert könnyű ezt a gondolatot is a végletekig vinni. Nem azt mondom, hogy az emberi érzések semmit sem érnek... hogy az ember soha ne tegye azt, amit a szíve diktál... – nézzünk csak Péterre... nála néha kifejezetten jól sült el – Jézus követése... a csónakból való kilépés... az Ő nevének megvallása – ezek mind impulzív döntések voltak... – És még itt is: a Jézus sírjához való sprintje. Ez éppen az ő őszinte odaadását mutatja, Krisztus iránti szeretetét, Mesteréhez való vágyakozását. De néha a szíve olyan dolgokra vitte, amelyeket később nagyon megbánt. Talán így lehetne megfogalmazni: igen, hallgass a szívedre... – de kérlek, ne tedd és ne mondd mindazt, amit a szíved diktál. Hanem „próbálj úgy élni, hogy ne csak olyan dolgokat tegyél, amelyek abban a pillanatban jólesnek... hanem olyanokat, amelyeket holnap és holnapután is ugyanígy tennél...”

Ebben segít a keresztyén hit... Az örök élet evangéliuma új perspektívát nyit az életed számára... – mert ráébreszt arra, hogy nem csupán egy sóhaj az élet... (még akkor is, ha így is érezzük), amelyben arra törekszünk, hogy minél többet megtapasztaljunk, mi-

nél többet érezzünk, minél több öröm- és boldogságpillanatot zsúfoljunk bele... hiszen rövid ideig tart. Hanem a keresztyén hit az örökkévalóságra irányítja a tekintetedet. És akkor rádöbbsz, hogy ez az élet az örökkévalóság előszobája. Tehát nem kell ebben az életben minden áron halmozunk és hajszolunk az élvezetet...

Nézz csak Péterre... – ő is a sírhoz rohan... – az, ahogyan él, olyan, mint egy sóhaj... – De Jézus sírjához való sprintje... megváltoztatja az életét... – Mert amikor onnan visszatér... már nem rohan... hanem csodálkozva, magába mélyedve tér vissza... De a hit segít abban, hogy lelassulj... magadba térj... vagy egy lépéssel feljebb emelkedj – és mindezt az Úr Isten szemszögéből lásd... hogy Ő örökkévaló célt adott neked. És hogy a te tetteidnek is vannak következményei az örökkévalóságra nézve... a te örök sorsodra nézve – Vajon ezek a gondolatok járhattak Péter fejében? – Ezt az embert tagadtam meg?

AZ EVANGÉLIUM PÉTER SZÁMÁRA ÉS SZÁMUNKRA IS EZ: JÉZUS ELFOGADJA ÖT

Elfogadja őt bűnös, nyugtalan, impulzív szívével együtt... – azt, aki nagypénteken megtagadta Őt. Megbocsátja a bűnt... – erről szól a nagypéntek – Az Ő kereszthalála engesztelő áldozat. – Az Ő kereszthalálának a mi halálunkká kell lennie a bűn számára. Ez a régi ember levetése kell hogy legyen. És a bűnünk felismerése arra készítt, hogy fussunk... sprinteljünk Krisztus keresztségéhez... – és kapaszkodjunk bele.

De ott van húsvét is... a feltámadás evangéliuma... arra kell hogy indítson, hogy az üres sírhoz sprinteljünk... – hogy ott új életre támadjunk fel. És milyen ez az új élet? Olyan, amely már nem a halál felé való sprint... – hanem elfordulás a sírtól... a saját, régi, kaotikus, hajszolt, stresszes, görcsös életünk sírjától –

Mindenkinek, aki küzdelmet vív a saját életével – akinek már most is úgy tűnik, mintha az élete egy sprint lenne a saját sírja felé – szól ez az isteni hívó szó: „Ahogyan a szarvas kívánczik a vízforrásokhoz, úgy kívánczik az én lelkem Hozzád” – és a Krisztus keresztségéhez és üres sírjához vezető út nyitva áll. Fuss oda... menekülj oda... De amikor meglátod a csodát – fogadd el azt a békét, amelyet egyedül az Ő halála és az Ő élete adhat. És énekel:

„Én lelkem, mire csüggedsz el: / Mit kesergesz ennyire? Bízál Istenben, s nem hagy el, / Kiben örvendek végre. Ki nekem szemlátomást / Nyújt kedves szabadságot, Nyilván megmutatja nékem, / Hogy csak ő az én Istenem. ÁMEN

Kelemen A. Csongor igehirdetése, mely elhangzott a zwollei Lutheránus Templomban, 2026. április 6-án, húsvét másodnapján.

Áldozócsütörtök és pünkösd közötti vasárnap (2026. május 17. 13.30) mindenkit szeretettel várunk istentiszteletre (4133 AX Vianen, Langeweg 6a/b), amit kávézással zárunk

**Az igehirdetés és az úrvacsora szolgálatát
Sólyom Uzonka lelkipásztor végzi**

VIANEN

Három nap túl sok, tíz nap elrepül

„(Jézus) kivitte őket (a tanítványokat) Betániáig, fel-emelte a kezét és megáldotta őket. És miközben áldotta őket, eltávolodott tőlük és felvitetett a mennybe. Ekkor leborulva imádták őt, majd nagy örömmel visszatértek Jeruzsálembe; mindig a templomban voltak és áldották Istent.” (Lk. 24:50-53)

Márk evangélista tanúsága szerint a tanítványok mindnyájan elhagyták Jézust és elfutottak. Később Péter odamerészkedett a főpap palotájának az udvarába, s a kereszt alatt ott voltak az asszonyok és János is. Bánattól összetört szívvel tértek haza, miután Jézus levették a keresztről. Ugyanez a **bánat**, de még az értetlenség is ott van az Emmaus felé tartó két férfiban és azt is tudjuk, hogy a tanítványok a zsidóktól való **félelem**-től vezéreltetve behúzódtak a zárt ajtók mögé. Pedig hányszor elmondta nekik a Mester, hogy mi fog történni, hogy harmadnapra feltámad. Emlékezetükből kitörölték a heves érzelmek az útmutatást, a kapaszkodót. Túl hosszú volt a három nap. Magdalai Mária a kertésznek nézi, Péter pedig visszatér a halászhálóhoz. Egy szétvert közösség jelenik meg előttünk, melynek tagjai mintha süketté és vakká váltak volna: próbáltak túlélni, ki így, ki úgy.

Aztán Jézus megjelenéseivel mintha vérátömlesztést kapnának, így kapva egyre inkább erőre.

Végül elérkezik ennek a negyven napnak is a vége és Mesterük a tanítványokat Betániáig viszi el, az Olajfák hegyére, ahol kezét áldásra emelve tűnik el a szemük elől.

Amit ekkor olvasunk Lukács evangéliumában, elének tárja mindazt a változást, amit Krisztus követőiben a húsvétól eltelt negyven nap elvégzett: már nem húzódnak vissza félelemtől reszkető, bánatos szívvel a zárt ajtók mögé, hanem örömmel térnek vissza Jeruzsálembe és ott láthatólag **bátran**, a templomban gyűlnek össze. S ez nem a vesztesek biztos nyugalma, hanem az az **erő** és **bizalom**, ami az egyetlen élő, kiapadhatatlan forrásból táplálkozik.

Pedig most még kevesebbet tudnak, mint húsvét előtt: Jézus csak annyit mond, hogy maradjanak Jeruzsálemben, amíg eljön a Pártfogó, a Szentlélek, azt nem, hogy ez mikor fog megtörténni. Megkapták már az előleget, amikor Jézus megjelenésekor rájuk lehelt (Jn. 20:19-23), s ez már elegendő nekik ahhoz, hogy rejtőzködőkből vállalók legyenek: a jó hír, az evangélium hirdetői. Megkapták ehhez a felhatalmazást is, hogy az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek a nevébe (igen, bele a Szentháromságba) kereszteljenek (Mt. 28:16-20).

Eltelik tíz nap, ami alatt egy szívvel és egy lélekkel kitartóan vesznek részt az imádkozásban.

Nem szétszélednek, s megy mindenki amerre lát, külön-külön próbálva túlélni, hanem 'összehúznak': együtt maradnak és imádkoznak. Mennyire más energiák hatnak itt, mint közvetlen húsvét után!

A Szentlélek kitöltetésével pedig kapnak egy erős 'löketet'. Innentől kezdve már nem is tudnak mást tenni, mint amit tesznek: hirdetik a meghalt, de feltámadott Krisztust, aki az üdvösség záloga, csodákat tesznek, gyülekezetet építenek.

Hogyan telt a mi negyven napunk húsvét óta?

Készen állunk-e a mostani napokban keresni egymást lélekben (imádságban) és fizikai valóságunkban is üzenet, telefon, látogatás által?

Várjuk-e a meglevenítő Lélek áradását, kérjük-e, hogy készsé tegyen arra, hogy a hallgatás helyett szóljunk, az üres beszéd helyett (meg)hallgassunk, s arra, hogy szembesítsen magunkkal?

Töltsön el bennünket az erőt adó, megújító Szentlélek, késztesse az imádságra, az egymáskeresésre.

Sólyom Uzonka Lilla igehirdetése Vianenben/Sportklub, Miskolcra való hazatérése előtt

Búcsuzom és köszöntöm az olvasókat!

Fotó: Baranyainé-Szemethy Magdolna

Május 17-én búcsúztatott el a vianeni közösség, Maatkamp-Bacsadi Enikő az alábbi verssel engedett utamra.

Kosinszky Ágnes: Áldás

Áldott legyen a szív, mely hordozott,
És áldott legyen a kéz, mely felnevelt.

Legyen áldott eddigi utad,
És áldott legyen egész életed.
Legyen áldott benned a Fény,
Hogy másoknak is fénye lehess.

Legyen áldott a nap sugara,
És melegítse fel szívedet,
Hogy lehess melegt adó forrás
A szeretetedre szomjasoknak,
És legyen áldott támasz karod
A segítségre szorulóknak.

Legyen áldott gyógyír szavad,
Minden hozzád fordulónak
Legyen áldást hozó kezed
Azoknak, kik érte nyúlnak.

Áldott legyen a mosolyod,
Légy vigasz a szenvedőknek.
Légy te áldott találkozás
Minden téged keresőnek.

Legyen áldott immár
Minden hibád, bűnöd, vétked.
Hiszen aki megbocsátja,
Végtelenül szeret téged.

Őrizzen hát ez az áldás fájdalomban, szenvedésben.
Örömdobban, bánatodban, bűnök közti kísértésben.

Őrizze meg tisztaságod,
Őrizze meg kedvességed.

Őrizzen meg önmagadnak, és a téged szeretőknek.

Úgy rémlik, hogy kb. 2012-től kezdtem szolgálni a Magyar Otthonban, eleinte csak akkor, ha más nem volt, aztán egyre nagyobb rendszerességgel, a pandémia után pedig havonta.

A közösség hűséges tagjai igénylik a pásztorolást, imádkozom azért, hogy megkerüljön annak a lehetősége, ahol méltó körülmények között továbbra is lehetnek magyar nyelvű istentiszteletek Néderlandia közepén. -Köszönöm a hozzám való jószágotokat, szereteteket. Öleléssel, imádságban hordozva egészségeteket, életeteket: Uzonka

Köszönjük Uzonka! Mindenkor szívesen látunk! A Zwollei Egyházközség Presbitériuma! SDG

Március 15. – amikor a nemzet felemelte a hangját ---Nemzeti Összetartozás Napja: 2026 június 4, amikor megkondulnak a lélekharangok

Isten, áldd meg a magyart! - Nemzeti hitvallás

MI, A MAGYAR NEMZET TAGJAI, az új évezred kezdetén, felelősséggel minden magyarért, kinyilvánítjuk az alábbiakat:

Büszkék vagyunk arra, hogy Szent István királyunk ezer évvel ezelőtt szilárd alapokra helyezte a magyar államot, és hazánkat a keresztény Európa részévé tette.

Büszkék vagyunk az országunk megmaradásáért, szabadságáért és függetlenségéért küzdő őseinkre. Büszkék vagyunk a magyar emberek nagyszerű szellemi alkotásaira.

Büszkék vagyunk arra, hogy népünk évszázadokon át harcokban védte Európát, s tehetségével, szorgalmával gyarapította közös értékeit.

Elismerjük a kereszténység nemzetmegtartó szerepét.

Becsüljük országunk különböző vallási hagyományait. Ígérjük, hogy megőrizzük az elmúlt évszázad vihariban részekre szakadt nemzetünk szellemi és lelki egységét.

Kinyilvánítjuk, hogy a velünk élő nemzetiségek a magyar politikai közösség részei és államalkotó tényezők.

Vállaljuk, hogy örökségünket, egyedülálló nyelvünket, a magyar kultúrát, a magyarországi nemzetiségek nyelvét és kultúráját, a Kárpát-medence természet adta és ember alkotta értékeit ápoljuk és megóvjuk.

Felelősséget viselünk utódainkért, ezért anyagi, szellemi és természeti erőforrásaink gondos használatával védelmezzük az utánunk jövő nemzedékek életfeltételeit.

Hisszük, hogy nemzeti kultúránk gazdag hozzájárulás az európai egység sokszínűségéhez.

Tiszteljük más népek szabadságát és kultúráját, együtt-

működésre törekszünk a világ minden nemzetével.

Valljuk, hogy az emberi lét alapja az emberi méltóság.

Valljuk, hogy az egyéni szabadság csak másokkal együttműködve bontakozhat ki.

Valljuk, hogy együttélésünk legfontosabb keretei a család és a nemzet, összetartozásunk alapvető értékei a hűség, a hit és a szeretet.

Valljuk, hogy a közösség erejének és minden ember becsületének alapja a munka, az emberi szellem teljesítménye.

Valljuk az elesettek és a szegények megsegítésének kötelességét.

Valljuk, hogy a polgárnak és az államnak közös célja a jó élet, a biztonság, a rend, az igazság, a szabadság kiteljesítése.

Valljuk, hogy népuralom csak ott van, ahol az állam szolgálja polgárait, ügyeiket méltányosan, visszaélés és részrehajlás nélkül intézi.

Tiszteletben tartjuk történeti alkotmányunk vívmányait és a Szent Koronát, amely megtestesíti Magyarország alkotmányos állami folytonosságát és a nemzet egységét.

Valljuk, hogy a történeti alkotmányunkban gyökerező önazonosságunk védelmezése az állam alapvető kötelessége. Nem ismerjük el történeti alkotmányunk idegen megszállások miatt bekövetkezett felfüggesztését.

Tagadjuk a magyar nemzet és polgárai ellen a nemzetiszocialista és a kommunista diktatúra uralma alatt elkövetett embertelen bűnök elévülését.

Nem ismerjük el az 1949. évi kommunista alkotmányt, mert egy zsarnoki uralom alapja volt, ezért kinyilvánítjuk érvénytelenségét.

Egyetértünk az első szabad Országgyűlés képviselőivel, akik első határozatukban kimondták, hogy mai szabadságunk az 1956-os forradalmunkból sarjadt ki.

Hazánk 1944. március tizenkilencedikén elveszített állami önrendelkezésének visszaálltát 1990. május másodiktól, az első szabadon választott népképviselő megalakulásától számítjuk. Ezt a napot tekintjük hazánk új demokráciája és alkotmányos rendje kezdetének.

Valljuk, hogy a huszadik század erkölcsi megrendüléshez vezető évtizedei után múlhatatlanul szükségünk van a lelki és szellemi megújulásra.

Bízunk a közösen alakított jövőben, a fiatal nemzedékek elhivatottságában. Hisszük, hogy gyermekeink és unokáink tehetségükkel, kitartásukkal és lelkierejükkel ismét nagygyá teszik Magyarországot.

Alaptörvényünk jogrendünk alapja, szövetség a múlt,

a jelen és a jövő magyarjai között. Élő keret, amely kifejezi a nemzet akaratát, azt a formát, amelyben élni szeretnénk.

Mi, Magyarország polgárai készen állunk arra, hogy országunk rendjét a nemzet együttműködésére alapítsuk.

Zarándokok között tűnt fel Sulyok Tamás a csíksomlyói búcsún. A Magyar Távirati Iroda fotói szerint a köztársasági elnök feleségével, Nagy Zsuzsannával együtt gyalogolt a tömegben. Előtte a csíksomlyói kegytemplomba is ellátogattak.

Csíksomlyói pünkösdi búcsú -2026. 05. 23

Visszatekintés – köszöntések az urki konferencia alkalmával, levelek – Herdenkingsconferentie (14 februári 2026)

Nagytiszteletű Úr!

Hálás köszönet a meghívásért erre a rendkívül érdekes konferenciára!

Meg vagyok győződve, hogy ez a konferencia tovább mélyíti a tradicionális jó kapcsolatot Hollandia és Magyarország között melynek meghatározó mérföldköve gályarabjaink felszabadítása volt! Sikeres konferenciát kellemes együttlétet kívánva, Isten áldását kérve!

Mély tisztelettel,

Gábor Dzsingisz, Almere

Aan de Kerkenraad van de Hongaarse Protestante Gemeente te Zwolle,

Met grote bewondering en waardering mocht ik aanwezig zijn bij deze Herdenkingsconferentie van de bevrijding van de Hongaarse Protestante galeislaaf predikanten 350 jaar geleden door Michiel de Ruyter.---Een zeer mooie sfeer, hartelijkheid, bijzonder indrukwekkende informatie over die tijd en de betekenis in deze tijd, waarom deze gebeurtenis nog herdacht wordt als herinnering aan indoctrinatie, verlies van vrijheid, terreur.---Boeiende goed gedocumenteerde lezingen, met een mooie omlijsting door het koor met Hongaarse liederen, en de verzorging.

Een mooie rondgang door Urk met waardevolle informatie over Urk en de geschiedenis.

Grote dank aan allen die deze dag hebben mogelijk gemaakt en ondersteund.

En de mooie gesprekken die zo nodig zijn voor verbinding in ook deze tijd. Een weer duidelijke boodschap over religieuze vrijheid, compassie, integriteit, en moraliteit.

Hartelijke groet,

Miklós Schermer Voest, Barneveld

Szeretett testvéreim a Krisztusban!

A Magyar Református Egyház nevében szeretettel és tisztelettel köszöntöm a hollandiai magyar református gyülekezetek tagjait, akik a diaszpórában élve is hűséggel őrzik református hitüket, anyanyelvükön hallgatják és hirdetik Isten igéjét, és élő közösségben maradnak egyházukkal.

Hálát adunk Istennek azért a szolgálatért, amelyet távol az anyaországtól, mégis lelki értelemben otthon végeztek.

Bizonyágtétele ez annak, hogy az egyház nem földrajzi helyhez kötött, hanem Krisztushoz: ott van, ahol az Ő nevében összegyűlnek, ahol az ige megszólal, ahol a hit megmarad és továbbadódik.

Különös jelentősége van annak, hogy a gályarab prédikátorok szabadításának emlékéhez kapcsolódva emlékezhetünk ma. Hitvalló elődeink példája arra tanít bennünket, hogy a körülmények változhatnak, de a Krisztushoz való hűség örök érték. Ti, akik a hollandiai diaszpórában magyar nyelvű istentiszteleteken, közösségben és szolgálatban élitek meg hiteteket, ennek az örökségnek vagytok méltó hordozói.

Imádságban hordozzuk a hollandiai magyar református gyülekezeteket, lelkipásztorait és szolgálattevőiket. Kérjük a minden kegyelem Istenét, hogy adjon erőt, állhatatosságot és reménységet a jövőben is.

„Azért, szeretett testvéreim, legyetek szilárdak, rendíthetetlenek, buzgók mindenkor az Úr munkájában, tudván, hogy fáradozásotok nem hiábavaló az Úrban.” (1Korinthus 15,58) Testvéri szeretettel és áldáskívárással:

Steinbach József a Magyarországi Református Egyház Zsinatának elnöke

Sógor Csaba osztályvezető külügyi főtanácsadó

Michiel de Ruyter emlékezete

405 éve, 1607. március 24-én, Vlissingenben született a magyar protestáns gályarabokat kiszabadító hős admirális. A reformátusok évszázadok óta tisztelettel emlékeznek a holland tengerészre.

Een zeer geslaagd experiment door de Hongaarse ambassade in Den Haag: bijeenkomst met alle Nederlandssprekende ambassadeurs (11 totaal!) in het [Muzee Scheveningen](#)

Als onderwerp was de relatie tussen Hongarije en Nederland en de rol van Michiel de Ruyter daarin. Niet de stichting maar de persoon die wij vertegenwoordigen, uiteraard. (Michiel zelf heeft geen “live” account, zeg maar...)

Het 350e sterfjaar gaf een directe aanleiding. Na een inleiding door ambassadeur Daniel Landeck was Frits De Ruyter de Wildt gevraagd het leven van de admiraal te beschrijven. Daarbij kwamen de recente ontdekking van de zoetwateroorlog op de Waterlinie en de ligplaats van zijn ingewanden op Sicilië uiteraard aan bod. De herdenking volgende week is nu actueel nieuws en de banner kwam letterlijk die middag via de post aan.

Gábor Pusztai kon uitstekend verhalen over de, in Michiels eigen woorden, “mooiste overwinning in zijn leven”: de bevrijding van de Hongaarse predikanten kort voor Michiels overlijden.

Aanmelden voor de nieuwsbrief op deruyter.org of doneer om ons te ondersteunen in onze activiteiten.

<https://www.facebook.com/photo?fbid=1383883177112971&set=pcb.1383886157112673>

Egyháztörténet/Lelkiségtörténet

Antalfy Gergő: Könyvbemutató az *Acta Neerlandica: Bijdragen tot de Neerlandistiek in Hongarije* című folyóirat 21. (2024) számának tanulmányairól

Az *Acta Neerlandica* szakmailag lektorált, tudományos folyóirat, amely a holland nyelv, irodalom és kultúra tárgykörébe tartozó tanulmányokat jelentet meg. A folyóiratban magyarországi és Magyarországon kívüli néderlandistáknak nyílik lehetőségük arra, hogy bemutassák kutatási eredményeiket. Ma ez a magyarországi Néderlandisztika legfontosabb tudományos folyóirata. A folyóiratot, nem rendszeresen adják ki. A Debreceni Egyetemi Kiadó gondozásában jelenik meg, szoros együttműködésben az ELTE és a Károli Gáspár Református Egyetem Néderlandisztika tanszékeivel. Az *Acta Neerlandica* nem csupán egy egyetemi kiadvány, hanem a Kárpát-medencei és a németalföldi (holland és flamand) kultúra közötti párbeszéd legfőbb fóruma. A kiadvány nemzetközisége miatt, elsősorban holland nyelvű a tanulmányok túlnyomó többsége, de angol és német nyelvű tanulmányok is megjelennek benne.

Az *Acta Neerlandica* 2024-es, 21. száma egy különleges tematikus kötet, amely a magyarországi gályarab-perek közelgő 350. évfordulójának állít tudományos emléket. A kiadvány nem csupán a már jól ismert szenvedéstörténetet ismétli meg, hanem a nemzetközi és hazai hatástörténetre (receptóra) helyezi a fókuszot. A kötet feleleveníti a „gyászévtized” néven ismert korszakot, amikor I. Lipót (1657–1705) uralkodása alatt protestáns lelkészeket ítétek gályarabságra hitük és politikai meggyőződésük miatt. A szerzői gárda rendkívül sokszínű, hiszen a neves kutatók mellett zenészek, lelkészek és riporterek is megszólalnak a kötetben. Az elemzések kitérnek a zenei feldolgozásokra, az emléktáblák történetére, valamint a svájci és német forrásokra is. A kiadvány vizsgálja, hogyan vált a gályarabság emlékezete a magyar protestáns identitás és szabadságvágy elválaszthatatlan részévé.

A kiadvány négy fejezetre van tagolva, amikben tematikus cikkek szerepelnek. A fejezetek között található két tematikus szekció, interjúk és könyvbemutatók/közlemények rovat. A tanulmányok két fő egységre oszlanak: az első a történeti forrásokat, a második az emlékezetkultúrát vizsgálja. A szekció: *Magyar gályarabok a történelem színpadán* (Sectie A: *Hongaarse galeislaven op het toneel van de geschiedenis*) Az A szekció történelmi áttekintést foglal magába a korszakról, mint a protestáns üldöztesekről, a gályarab lelkészek elítéléséről és azok utóéletéről. A B szekció: *Gályarabok és De Ruyter emléke* (Sectie B: *Galeislaven en herdenking van De Ruyter*) emlékeztörténetet mutat be, ahogy a közelmúltban a gályarabokról és Michiel de Ruyter tengernagyról

megemlékeztek Magyarországon és Hollandiában. A folyóirat exkluzív holland nyelvű interjút is közöl az admirális egyik mai leszármazottjával, aki évtizedek óta aktívan részt vesz a magyarországi megemlékezéseken. Az interjút Dr. Pusztai Gábor a Debreceni Egyetem Néderlandisztika Tanszékének docense készítette Frits de Ruyter de Wildttel, *De Ruyter admirális, példa akkor és most. Interjú Frits de Ruyter de Wildttel* (Admiraal De Ruyter, een voorbeeld toen en nu. Interview met Frits de Ruyter de Wildt) címen. A könyvbemutatókban Oláh Róbert: *Egy történelmi koncepció újraértelmezése* (Neuinterpretation eines geschichtlichen Begriffs) címen mutatja be Csorba Dávid: *Vértelen Ellenreformáció* c. könyvét és Hetei Adrienn ad közlést a 2024-es debreceni Michiel de Ruyter megemlékezésről: *Jóság és türelem – Michiel de Ruyter megemlékezés Debrecenben* (Goedheid en geduld – Michiel de Ruyter-herdenking in Debrecen) címen.

A Szekció: Mint ahogy azt korábban említettem az A szekció történelmi képet ad a gályarabságról és a protestánsok üldöztetéséről. A legjelentősebb tanulmány ebben a szekcióban talán a S. Varga Katalin: *Felségárulási perek protestáns prédikátorok és tanítók ellen (1674)* (High Treason Lawsuits against Protestant Preachers and Teachers (1674)) című tanulmánya, amiben a „gyászevtized” tetőpontját az 1674-es pozsonyi felségértési pert elemzi. Az írás jelentősége abban rejlik, hogy a szerzőnek az Esztergomi Prímási Levéltárban sikerült felkutatnia a per eredeti, Szelepcsényi György érsek által hitelesített jegyzőkönyvét. Ez a felfedezés rávilágít arra a tényre, hogy a kutatók eddig csupán a pontatlan és hibáktól hemzseggő 19. századi másolatokra támaszkodhattak. S. Varga Katalin elemzése messze túlmutat a pusztai adat közlésén; rávilágít arra, hogy az 1674-es eljárás egy precízen kidolgozott politikai koncepció per volt. Az Udvar tudatosan a protestáns lelkészeket, nem elsősorban a hitükért, hanem felségértés és hűtlenség vádjával állították bíróság elé. Az uralkodó szándékosan csak magyar tagokból álló bíróságot delegált a per lefolytatására, mivel tartott a nemzetközi visszhangtól. Úgy vélte, ha német bírák ítélnének, az hatalmas felháborodást, miközben a magyar katolikusokban is nemkívánatos sajnálatot ébresztene a vádlottak iránt. A tanulmány bemutatja, hogy a latin nyelvet kihasználva demonizálta a hatalom a vádlottakat, olyan szavak sulykolásával, mint a „Turkomania”, azaz a törökbarátság és a „rebellió”, ezzel meggyőzve a közvéleményt és igazolva a vagyonek kobzást és a gályarabságot. Továbbá a szerzőnek sikerült beazonosítania 500 protestáns lelkészt és azok szolgálati helyeit.

B Szekció: Tovább térve a következő nagy egyiségre, amiben a magyar és holland kultúrtörténet és emlékeztörténet kap szerepet. Innen emelném ki Dr. Pusztai Gábor tanulmányát, ami a *De Ruyter tengernagy a magyar emlékezetben* (Admiral De Ruyter in Hungarian memory) címet viseli. Pusztai Gábor ta-

nulmánya egy különleges kultúrtörténelmi utazásra hív minket, amelyben feltárja, hogyan vált egy 17. századi holland tengeri hős a magyar protestáns identitás megkerülhetetlen alakjává. A történet egyik leglátványosabb pontja 1895 szeptembere, amikor Debrecenben, a Nagytemplom mögötti parkban több száz ünneplő jelenlétében felavatták a gályarabok emlékművét. Az emlékmű felirata azonban egy máig izgalmas kérdést vet fel: miért szerepelt rajta az admirális neve „Ruyter Adorján” formában? Pusztai Gábor rámutat, hogy nem csak a tengernagy neve volt pontatlan, de a 41 elítélt protestáns lelkésznek is csak a vezetőneve van kiírva, a hely szűkösségére hivatkozva. A név ezen változatának használata teljesen megszokott volt a korban. A 19. századi Magyarországon bevett gyakorlat volt az idegen nevek magyarítása, Pusztai példaként hozza Verne Gyula (Jules Verne) és May Károly (Karl May) nevét, amelyek a korban hasonló módon magyarosítva lettek. A Michiel nevet Mihályra, az Adriaenszoont pedig a hangzásában hasonló Adorjánra fordították, így kb. 100 évig mindenhol „Ruyter Adorján Mihály” volt olvasható és majd csak 1933-ban egy holland küldöttség jelzésére javították „De Ruyter Mihályra” a feliratot. Ez a gesztus nem pontatlanság volt, hanem a tisztelet jele, a magyar protestánsok „közülük valónak” érezték az admirálist. *„De Ruyter mint nemzeti hős az ő nemzetéhez tartozik, de mint keresztény hozzánk is.”* Írta 1907-es levelében a Magyarországi Református Egyház zsinata Michiel de Ruyter születésének 300. évfordulóján. Az admirális alakja a magyar emlékezetben kezdetben nem is katonai hősként, hanem Isten aláztos eszközeként élt. A gályarabságból szabadult Kocsi Csergő Bálint és a történész Bod Péter írásaiban De Ruyter puritán keresztényként jelenik meg, aki elhárítja a hálát, mondván: egyedül Istennek tartoznak köszönettel. A 20. század folyamán azonban a hangsúly eltolódott a bátor tengeri hős irányába. Moldova György *Negyven prédikátor* című regényében is erre látunk példát, amelyben De Ruyter már akcióhősként szerepel, aki ágyúival fenyegeti meg Nápoly városát a szabadítás érdekében. Pusztai Gábor azonban hangsúlyozza: a valóságban De Ruyter nem az erejével, hanem kiváló diplomáciai készségével és türelmes tárgyalásokkal érte el a sikert, ami valójában még nagyobb teljesítmény volt. A történet végül 1991-ben nyert modern értelmet, amikor II. János Pál pápa debreceni látogatásakor megkoszorúzta az emlékművet. Ezzel a gesztussal De Ruyter és a gályarabok alakja a felekezetek közötti megbékélés szimbólumává nemesedett. Pusztai Gábor tanulmánya tehát rávilágít, hogy Michiel de Ruyter nem csupán egy holland tengernagy a múltból, hanem egy olyan dinamikus változó szimbólum, aki 350 év után is képes hidat verni népek, vallások és történelmi korszakok között.

Összegezve: Az Acta Neerlandica 21. száma bebizonyítja, hogy a gályarab-kérdés 350 év után sem lezárt fejezet. A kötet ötvözi a forráskritikát a modern kultúratudományi megközelítésekkel. A magyar, holland és német nyelvű források egyidejű használata,

valamint a holland kutatók bevonása biztosítja, hogy a gályarabok története ne ragadjon meg a nemzeti emlékezet keretei között, hanem európai kontextusba kerüljön: mint a vallásszabadságért vívott küzdelem és a nemzetközi szolidaritás korai, mégis máig érvényes példája. Szeretném végül még kifejezni, hogy ez a kiadvány tudományos szempontból kiváló összefoglalása a gályarabságnak és annak emlékeztörténetének. Logikus felépítése, átláthatósága és bőséges forrástárának köszönhetően elmondható, hogy a gályarabság akár kíváncsiság, vagy tudományos célból való kutatásához elengedhetetlen, hogy legalább egyszer kezébe ne fogja a kutató. -Köszönöm szépen a megtisztelő figyelmet!

Ouwsterhaulei templom 2026 február 15

Terugblik kerkdienst 15 februari j.l.

In het weekend van 14 en 15 februari was er door o.a. onze oud dominee Janós Hermán Mostert een conferentie georganiseerd rond de 350ste herdenking van een heldendaad van Michiel de Ruyter. Op 11 februari 1676 bevrijdde hij namelijk 40 Hongaarse predikanten die als slaven werden ingezet op Spaanse schepen. Zaterdag 14 februari was er een bijeenkomst op Urk, en op zondag zou er om 11 uur een dienst zijn in onze kerk in Ouwsterhaule. Dit omdat er hier een nazaat van Michiel de Ruyter begraven

is, die echtgenoot van een predikant is geweest. Op zaterdagavond kwam het bericht dat deze dienst niet door kon gaan, omdat de Hongaarse voorganger verhinderd was. Er zouden daardoor enkele Hongaren, en leden van de Hongaarse gemeente uit Zwolle, aansluiten in de 'gewone' dienst van half 10. Het waren er zondagochtend iets meer dan verwacht. Om vijf voor half 10 bleek er ook nog een bus met een koor van 23 Hongaarse studenten te zijn, die ook wel wat wilden zingen in de dienst. Gevolg was een goed gevulde kerk en een heel bijzondere dienst, die iets langer duurde dan we gewend zijn, waarin prachtige Hongaarse zang klonk en we samen het Heilig Avondmaal hebben gevierd. Na de dienst volgde nog een kranslegging in de kerk, vanwege die bevrijding van Hongaarse predikanten door Michiel de Ruyter, en een Hongaars lied. Daarna was er nog een (snelle) lunch in de Hichte, voordat de bus met studenten weer richting het oosten vertrok. Een zondag die wij niet snel zullen vergeten.

Szöveg és szerkesztés: ds- Wim Warnar—Forrás: IT Ljochtbeaken – Kerkblad van de Protestantse Gemeente Ouwsterhaule Scharsterbrug. 3 maart/2026, nr. 24.p.3,4,5.-Foto: Albertje Alkema ten-Hoeve

Tüski István jr. és Leo Elshout atya Michiel Adriaanszoon de Ruyter halálának 350. évfordulója alkalmából-koszorúzott. Fotó: 2026. február 21-én az amszterdami Nieuwkerk sírkamrájában **Forrás:** Hollandiai Katolikus Magyar Egyházközségi Hírlevél 2026/1 (április), 5. old.

Levelék Budapestről

Budapesti levél – április 1-csoda gazdag és szép lett a Harangszó, köszönöm! Ha ilyen jó embereket és ügyeket tudsz összegyűjteni és jófelé mozgatni, akkor jól kell legyél - ebben bízom és hiszek! Nagy élmény lehetett az urk-i konferencia! Milyen kedves volt, ahogy röviden elvittetek oda Hannival az utolsó előtti hollandiai úton...! Örömmel olvastam a könyvbemutatók között Szalay Antal bácsiról is, akit szürreális körülmények között magam is megismertem Stuttgart mellett pár éve.

Gyimesy

Idehaza egyértelműen tavasz van végre. Rosszat nem írok, mert beleolvastam, hogy a gályarabok mit szenvedtek és sehol sem vagyunk ahhoz, de azért azt leírom, hogy a sötét oldal bizony sokszor megpróbál minket - ahogy a Jók is vigyáznak ránk annál nagyobb erejűkkel. S az is felmerült bennem - nem tudom, mennyire eredeti a gondolat, hogy Isten képmásai-ként igazából csak mi magunk vagyunk magunk valódi ellenfelei, akivel meg kell küzdeni időről-időre. Az összes többi az vicc, pótcselekvés, gyermeki játék... S még egy eretnek gondolat, hogy ez a két oldal/személy/létforma igazából nem rajtunk kívül, hanem a belső univerzumunkban van.

Bizakodom a békében, a nemzet bölcsességében, kisé a szerencsében és abban is, mindenféle politikától függetlenül, hogy mihamarabb találkozunk

Dr. Millisits Máté: A Julianna Református Elemi Iskola 1926-1948 közötti története

A holland-magyar református kapcsolatok évszázadai

A holland-magyar protestáns kapcsolatok egészen a reformáció koráig nyúlnak vissza. A 16. századtól kezdve folyamatosan tanultak magyar diákok Hollandia híres egyetemén, többek között Utrechtben, Leidenben, Franekerben. A magyar reformátusság nagy hálával emlékezik meg, a holland de Ruyter admirálisról, aki a protestáns gályarabokat 1676-ban kiszabadította.

A lutheri tanok elsősorban Észak-Európában terjedtek el, míg Kálvin tanai Svájcban, Franciaországban, Hollandiában, Skóciában és Magyarország nagy részén. Magyarországon a főurak, akik a protestantizmussal egyetértettek, támogatták azokat a fiatalokat, akik külföldre szerettek volna menni tanulni, tapasztalatokat szerezni. Ennek köszönhetően sok magyar fiatal jutott el a svájci Genfbe, a szászországi Wittenbergbe és Heidelbergbe, valamint a hollandiai Leidenbe, Utrechtbe és sok más város egyetemére. A diákok tanulmányaik után hazajöttek, és itt terjesztették tovább a hitet, de jogászokként, tanítókként is komoly munkát vállaltak magukra. A mi fiaink számára elsősorban a holland egyetemek lettek népszerűek. Hamarosan több, mint 1600 diák tanult ezeken az egyetemeken. /1/. Az iskolareformok elindítása is szükségessé vált, Comenius János cseh-morva püspök hangsúlyozta ezek fontosságát. A Hollandiából hazatért tudós fiatalok közül érdemes megemlíteni: Zsámbóki Jánost, Bethlen Miklóst és később fiát, Mihályt, Apáczai Csere Jánost, Tóthfalusi Kis Miklóst, természetesen a teljesség igénye nélkül. Később a XVIII-XIX. században, a holland-magyar kapcsolatok elfogyni látszottak, mégpedig azért, mert a hollandok a gyarmataikra koncentráltak, a gazdasági helyzetük stabilitására, míg mi magyarok harcoltunk a törökök ellen, egymást követték a szabadságharcok, mely sok áldozatot követelt. Sajnos a feljegyzések szerint, szemben az 1600 fővel 1816-1851 között, már csak 9 magyar diák tanult a holland egyetemeken. /2/

Abraham Kuyper (1837-1920) Hollandia miniszterelnöke volt 1901 és 1905 között, majd államminiszter, egészen haláláig. Leiden egyetemén végzett teológiai tanulmányokat. Kálvinista nézeteket vall. Úgy gondolja, hogy az egyház megújításában csakis a kálvini igazságok és bölcsességek mentén szabad haladni. A fiatalok nevelésének ügyét a szíven viselte, ezért 1879-ben mozgalmat indított, mellyen szorgalmazta, hogy az ország területén több református iskolát indítsanak. 1916-ban Magyarországon is járt, amikor két lánya, Henriette és Johanna egy hadikórház élén dolgozott a rászorultakért. Ennek tapasztalatiból írta Henriette, Magyarország a háború idején - című könyvét, amelylyel a holland közvélemény figyelmét hazánkra irányította. Henriette, Biberauer Richárdné és mások hollandiai és svájci lapokban kérték a külföldi híveket adakozásra. Ennek köszönhetően jött létre a Pestúj-helyi Kuyper Henriette Otthon (árvaház), a Julianna Református Elemi Iskola, ahol az 1926-os megnyitót követően holland mintát követtek a vallásos oktatásban, és több templom is épült részben holland adományokból (a budafoki, a csillaghegyi és a kelenföldi).

Kuyper Lelkes követője Sebestyén Jenő, aki később itt Magyarországon is terjesztette Kuyper iskolapolitikáját. /3/

Sebestyén Jenő úgy gondolta, hogy csak a Kuyper-féle nézetek jelenheteik Magyarország számára az egyetlen lehetőséget arra, hogy a háborús, majd trianoni veszteségek után az ország kilábaljon a válságból. Hitte, hogy az egyetlen megoldás az, ha visszatérünk a Bibliához, és ezen keresztül építjük fel önmagunkat újra. A történelmi kálvinizmus lényege, hogy a liberalizmus-racionalizmus lelki pusztításából csak úgy lehet kilábalni, ha egészen visszamegyünk a Kálvinizmus alapjáiig. A mozgalom alapját Sebestyén a következő képen fogalmazta meg: „A magyar református egyházban joggal beszélhetünk történelmi kálvinizmusról, mert a kálvinizmusnak történelmi volt az útja és miután ezt a két konfessziót (ti. a II. Helvét Hitvallást és a Heidelbergi Kátét) a magyar református egyház azóta sem tagadta meg, történelmi is a fundamentuma.” /4/ Erőteljesen szorgalmazta a református egyházon belül a missziói munkát. Előadásában kitért arra, hogy a református öntudat, illetve kálvinista többlet mennyire fontos. Ezzel arra szeretett volna rávilágítani, hogy nem csak önmagunk megismerése fontos, nemcsak a Szentírás ismerete, hanem az az igazi református, aki az életét a Szentírásra keresztül képes látni és azt felfogni. Ha valaki erre képes, akkor helyesen tud mindent értékelni. /5/ Szigorúan református iskolát akart létrehozni, nem pedig egy új irányzatról volt szó. Sebestyén Jenő 1920-ban útjára indított egy lapot, Kálvinista Szemle címmel, melynek felelős szerkesztője lett. Ebben a lapban hirdette nézeteit, melyhez csatlakozott Ravasz László püspök is. A holland testvéri kapcsolatot számtalan cikk méltatja, azonban azt is hangsúlyozza Ravasz László, hogy nekünk magunknak is meg kell találnunk a saját nemzeti különlegességünket.

A református egyház komoly múltra tekint vissza iskoláikkal, oktatási intézményeivel. Az anyagi nélkülözés miatt a fenntartási költségeket általában alapítványokon keresztül kapják, illetve a hívek adományaiból. Sokszor azonban így sem sikerült előteremteni a költségvetést, így az egyház, iskoláit az önkormányzatoknak kényszerült átadni.

Budapesti református iskolák a XIX. és XX. században első felében

A XIX., XX. század első felében mindössze három református elemi iskola működött Budapest területén. Óbudán, Rákospalotán és Rákoscsabán. Ezekről az iskolákról Báthory Gábor püspök 1819-es visszaemlékezéséből tudunk információt. 1893-ban Szász Károly püspök a rákospalotai és rákoscsabai iskolalátogató

körútjáról úgy emlékezik, hogy az ott tanuló gyermekek rendben, jól fejlődnek, értelmesen olvasnak, írnak. A tanárok kérdéseire összefüggő válaszokat adnak. Az óbudai református iskola 1791-ben épült, öt évvel azután, hogy a templomot felszentelték. Az 1800-as évek vége felé az iskolát átadták a fővárosnak és községi (fővárosi) iskolaként működött tovább. A pesti református iskola az előbbiekhöz képest jóval később 1806-ban indult el, de az azt megelőző pár évben már foglalkoztak gyermekek oktatásával. Az első pedagógus Szabó János volt. Az anyagi nehézségek miatt gyakran váltogatták egymást a tanítók. A német anyanyelvű hívek kívánságára 1834-től csak olyan oktatókat vettek fel, akik tudtak orgonán játszani és német nyelven beszéltek. 1856-ban létrejött az iskolán belül a fiú és a leányiskola. A Református Teológiai Akadémia alapítása szükségessé tette az iskola bővítését. Az iskola bővítésével, egy emelettel megemelték a már meglévő szintet, javult az oktatás minősége is. Ez az iskola az akkori Szénatéren, a mai Kálvin téren helyezkedett el. 1870. március 1-én községi iskola lett belőle.

A lipótvárosi Sétatér utcában működött a Skót Misszió 1841-től, melynek feladata a zsidó vallásúak, illetve származásúak keresztyén hitre térítése. A tanítás német nyelven folyt. Az iskola irányítója a szintén áttért Saphir Sándor Samu volt, aki 1859-ben kezdte meg munkásságát. 1869-ben a Hold utcába költözött az intézmény, és 1894-ben erre is új szintet emeltek. 1910-ben a Vörösmarty utca 49-51-be költöztek. Eredetileg fiú- és lánynevelés is volt párhuzamosan, ám 1907-től átalakult leányiskolává. 1945-ben a Budapest Református Egyházmegye Skót Általános Iskolája nevet kapta az intézmény. 1948-ban államosították. A Protestáns Országos Árvaház Iskoláját 1867-ben alapították. 1871-ben saját épületbe költözött a VII. kerületi Rózsák tere 7. számba. Az iskolába nem csak az árvaházból vettek fel tanulókat, itt tanulhattak fiúk és lányok egyaránt. 1948-ban már állami iskolaként szerepel. A református gimnáziumok mellé református elemi iskolát is szerveztek. 1907-ben egészítették ki elemi iskolával a Baár-Madas Református Felsőbb Leányiskolát. Sajnos 1948-ban ugyanarra a sorsra jutott, mint a többi iskola.

A Julianna alapítása

A magyar-holland református kapcsolatok a XX. hajnalán újra megélnék. 1919-ben Antal Géza református püspök vendégeskedett két ízben is Hágában, ahol előadást tartott a magyarországi reformátusok helyzetéről. Ez a hollandokat arra indította, hogy adománygyűjtő akcióba kezdjenek, hogy megsegítsék magyar hittársaik életét.

Magyarországot az I. világháború után súlyos területi veszteség érte. Míg előtte Európa éléstára volt, addig a megcsonkult új Magyarországot éhínség, szegénység tizedelte. Az emberek egzisztenciálisan tönkre mentek, nem volt munkájuk, nem volt tető a fejük felett, nem volt ruhájuk, nem volt mit enniük. Ebben a szorult helyzetben jelentkezett be Hollandia, hogy segítségünkre siessen.

Ebbe a tevékenységbe beletartozott a református gyermekek Hollandiába utaztatása, élelmiszersegélyezés, a szegények és elesettek támogatása, melynek fővédnöke Vilma holland királynő volt. Az élelmiszereket a Bethesda kórházon keresztül osztották szét. Három évig körülbelül 100 gyermek jutott ingyen ebédhez és uzsonnához. 1920-ban az Országos Gyermekvédő Liga megindította az első gyermekvonatot Hollandiába. Itt a szegény éhező gyerekek 3-6 hónapot, vagy akár 12 hónapot is eltöltöttek befogadó holland családoknál, ahol megerősödtek. Ezek a transzportok körülbelül 35-40 ezer gyermeket érintett. Mivel ezek az utaztatások igen sok pénzt emésztettek fel, arra gondoltak a hollandok, hogy a segítséget ide kéne hozni Magyarországra. A Református Gyermekelelmezési Akció három vezetője: Voort van Zijp képviselő, de Neef bankár és Kuyper Katalin. Az itteni ügyvezető igazgató Bodolay István lekipásztor lett. A magyar kormány elismerése jeléül 1923-ban Wilhelmina királynőnek felajánlotta a Magyar Vöröskereszt nagy csillagát. A Magyar-Holland Szemle szerkesztősége pedig Hágában egy üvegablakkal ajándékozta meg a királynőt. Az üvegablak Róth Miksa alkotása, amely Wilhelmina királynőt ábrázolja fríz ruhában a magyar gyermekek társaságában, a háttérben pedig de Ruyter admirális, a magyar gályarabok megmentője látható. A segélyezés 1923-ig tartott, mivel utána rendeződni látszott Magyarország helyzete. Hálából Vilma királynőnek a Fővárosi Tanács elrendelte, hogy a Városligeti fasort kereszteljék át Vilma királynő úttá. Az adományokból fennmaradó összeget Sebestyén Jenő indítványára egy református elemi iskola megalapítására fordították. Az iskola első helyszínéül a Kálvin teret gondolták, végül a fasori református templom mögött található egyszintes villaépületet alakították át iskolává. Itt ezt megelőzően tanonciskola volt. Végül a már meglévő épületből sikerült kialakítani 4 tantermet, tornatermet, tantestületi szobát és két igazgatói lakást is. Az első igazgatója és tanítónője Gödölley Andorné volt, továbbá Bodolay Rózsa, Hajdú Éva és Balogh Irén. Hogy megismerjék a holland rendszert Hollandiába mentek tanulmányútra. Az iskola nevét pedig a holland trónörökös után Julianna Református Elemi Iskolának keresztelték. A holland reformátusokkal a

kapcsolat az iskola alapításával nem ért véget. A későbbiekben is folyamatos volt a párbeszéd, a segítségnyújtás.

A Julianna Iskola 1926-os megnyitása

Az iskola megnyitójára 1926. szeptember 13-án került sor, melyen nagytiszteletű urak és hölgyek képviselték magukat, mind holland, mind magyar részről. Itt volt Henrik Colijn, volt holland miniszterelnök, Kuyper Katalin a legfőbb holland pártfogó, Klebelsberg Kunó magyar oktatási miniszter, Sipőcz Jenő polgármester, Ravasz László református püspök és sokan mások.

Mind az Egyházi Értesítő, mind pedig a Kálvinista Szemle folyóiratok számtalan cikket közöltek a Julianna Református Elemi Iskola megnyitásáról. Az iskolát eredetileg a Józsefvárosba tervezték felállítani. Anyagi okok miatt ez nem jöhetett szóba, így a fasori templom kertjében található épületet választották, de csak addig, amíg a Kálvin téri telektömböt fel nem építik. A Kálvinista Szemle 1926. június 19-i számában felhívást tesz a szülők számára, az újonnan megnyíló ref. iskola miatt. A szeptemberben megnyíló iskola a Vilma királynő út 5. szám alatt levő egyházi épületben lesz. A holland-magyar iskola mindaddig itt lesz, amíg a Kálvin téri központba át nem helyezik. A népiskola teljesen díjtalan. A gyermekeket tiszta református szellemben nevelik. Társadalmi és vagyoni helyzetre való tekintet nélkül szívesen látnak jelentkezőket a I-IV. osztályok számára. Beiratkozni a fasori ref. lelkészi hivatalban lehet június 20-25. között.

Az 1926. szeptember 19-én megjelent Egyházi Értesítőben a Julianna református elemi iskola megnyitó ünnepéről olvashatunk. A megnyitón beszédet mondott Dr. Némethy Károly főgondnok, Sebestyén Jenő dr. th. tanár, Colijn Henrik volt miniszterelnök úr, gróf Klebelsberg Kunó kultuszminiszter, Kuyper Katalin az iskola első számú pártfogója és Szabó Imre lelkész. Az ünnepélyre az iskola épületét virágba borították. Az ablakokból, a rácsok közül, virágfüzerek csüngtek. A Julianna Református Elemi Iskola feliratot szintén színpompás virágfonat keríti körbe. Az iskola homlokzatán 3 zászló lengett, az egyik a magyar zászló, a másik a holland zászló, a harmadik pedig a székesfőváros zászlaja. A Jövel Szent Lélek Úristen dicséret éneklésével kezdte meg ünnepét az összegyűlt sereglet. Cserkészfűk sorfala várta a vendégeket. Dr. Némethy Károly egyházközségi főgondnok beszédében elmondta, hogy közel 50 éve ez az első református elemi iskola Budapesten. 1868-ban zárta be kapuit az utolsó pesti református iskola az ugyanebben az évben

életbe lépő népiskolai törvény miatt. Sebestyén Jenő hálát fejez ki az iránt, hogy ez az intézmény létre jöhetett, köszönve mindezt Hollandiának, és az ott élő gyermekeknek, akik a gyűjtési akcióban részt vettek. 16000 holland forint gyűlt össze erre a nagyszabású kezdeményezésre. Ehhez az összeghez hozzáadott a Kultuszminisztérium és Budapest Székesfővárosa is. Colijn Henrik a beszédében arról szólt, hogy mit is jelent egy ilyen iskola, mik a követelmények a gyermekek felé, a tanárok felé, a család felé. Az iskola létrejötté szépen példázza a magyar-holland barátság fontosságát, a közös történelmi vonás meglétét. Reményét fejezi ki, hogy a Julianna Református Elemi Iskola csak a kezdet arra nézve, hogy ennek mintájára majd máshol is elterjed az ilyen típusú iskola, hisz Hollandiában is 1750 iskolájuk van a reformátusoknak. Sokáig tartott, míg Hollandiában rájöttek, hogy a gyermekek oktatását nem csak a központi vezetés tudja megszervezni. Colijn szerint az igazi református iskola: „minden tantárgy tanításánál abból a gondolatból indul ki, hogy nekünk e világban életünk minden idejében Istent kell szolgálnunk és őt kell dicsőítenünk.”

Fontos, hogy a gyerekek ne csak az iskolából tanulják meg az Biblia jelentőségét, hanem otthon a család is így gondolkodjék. Nem szabad, hogy a kettős nevelés megkérdőjelezze az iskolai tanítást. Első rendűnek tartja a Bibliát, mert szerinte ez az alapja a jó nevelésnek. Ehhez egy idézetet hoz fel, amelyet Luther mondott: „Nem tanácsolom senkinek, hogy oda küldje gyermekét, ahol nem a Szentírás uralkodik.”

Kiemeli még a nemzeti jelleget is. Ugyan a református hit fölötte áll a nemzetnek, ám minden nemzetnek saját történelme, nyelve van, amely lehetővé teszi, hogy ki-ki a maga nemzeti nyelvére fordítsa a tanokat. „az olyan keresztyén református iskola, amelynek egyben nincs saját nemzeti jellege, nem felel meg hivatásának.” A nemzeti jelleg az erkölcsben, szokásokban, gondolkodásmódban, nyelvben, történelemben mutatkozik meg. „Legyen nemzeti a tananyagában! Legyen nemzeti a módszerében! Legyen nemzeti a játék-és tornatanításban! Legyen nemzeti a fegyelmezés gyakorlásában! Legyen nemzeti – és ez különösen fontos – a nyelv-és történelemtanításban!”

Továbbá a biblia helyes magyarázata, a hittan megfelelő oktatása is elkerülhetetlen. Felhívja a figyelmet a Kátéban való tanításra, és rámutat a Heidelbergi Káté fontosságára. Ezt a tanítóknak tankönyvként ajánlja ahhoz, hogy jól tudják átadni a reformáció lényegét: „azért írták, hogy az ifjúság tanítóinak legyen egy szilárd vezérfonala, amelyhez az ifjúság nevelésénél igazodjanak.”

Kuyper Katalin pedig a nagyérdemű örömére magyarul szólalt meg. Gróf Klebelsberg Kunó arra tér ki, hogy a holland-magyar nemzetközi kapcsolatokban ez egy egyedülálló teljesítmény, így számunkra mindez egy fontos emlék, és egyben biztosítja a hollandokat arról, hogy örökké hálás lesz a magyar nép ezért az iskoláért. Az adás művészetéről azt vallja, az a jó, ha szívből jön, jókor, jó helyre. A világháború után Magyarország romjaiban hevert, kis híján maga alá temetve dicső múltját. Csak a jövő reménye kecsegtette az emberi szíveket, és a magyar jövő számára a Julianna iskola egy reménysugár arra nézve, hogy egy új hazafi nemzedéket kineveljen számunkra. Klebelsberg miniszter úr köszönetet mond Hollandiának mindezt. Az akkori kultuszminiszterrel kapcsolatban érdemes megemlíteni még, hogy oktatáspolitikájában döntő szerepet játszott az elit kinevelése. Úgy gondolkodott, hogy a vesztes háborúból Magyarország csak egy erős nemzeti elittel tudja 'legyőzni' az erősebb nemzeteket. Ez nem nemzetellenes politika volt, hanem abban hitt, hogy mivel mi gazdaságilag nem vagyunk elég erősek, ezért szellemi tudásunk által kell kivívni Európa elismerését. A legutóbb, 2012-ben Tőkész László történész, Dunamelléki Református Egyházkerület főgondnoka megfogalmazta Klebelsberg Kunó oktatáspolitikája nem más volt, mint befektetés az emberi tőkébe. Szabó Imre az egész szövetséget egy tulipán kelyhéhez hasonlítja, amelyben összefut a két nép ölelő karja. A tulipán, mint motívum a templom homlokzatán is megtalálható, ugyanakkor Hollandia is híres a tulipánjairól. Ezt az azonosságot ragadja ki Szabó Imre a beszédében. A hálaadó imádság után a holland himnusz csendült fel, majd a magyar himnusz, végül pedig a lelkészi áldás a lezáró akkordja a ceremóniának.

Kuyper Katalin a szülői értekezleten egy példamesét mond el arról, mit is jelent számára Magyarország, a református iskola és a benne tanuló ifjúság. A mese arról szól, hogy miután minden fájdalom szétáradt a földön, egy ember elvesztette a dalát. A dal számára az öröm és béke volt. Arra gondolt, hogy megkeresi ezt a dalt, hiszen nem tud nélküle élni. Bolyongásai során azonban egyre mélyebbre került a sötét erdőben, végül egy szomorú fenyvesbe ért. Ebben a fenyvesben a fák szomorkodtak, és az ágaikról egy-egy könnycsepp gördült alá. Félelmében az ember menekülni szeretett volna, ám ekkor egy kicsiny fényt pillantott meg az egyik szegletből. Mikor közelebb ment, talált egy házat, mikor még közelebb ment, talált egy szorosan összefonódott kart, mikor még közelebb ment, észrevette, hogy egy kéz erősen kulcsolódik egymásba. Ez a kéz egy imádkozó kéz, az Isten gyermekének keze.

Európa is egy ilyen sötét erdő, a gyászos fenyves pedig Magyarország, a kis ház a Julianna iskola, amelyben az imádkozó ifjúság jelenti a jövőt, a reményt és a napsugarat.

Az iskola megnyitóján Kuyper Katalin, a holland iskolabizottság küldötte ajándékba, egy sötétkék bőrkötésű Bibliát adott a tantestület számára, az első oldalon a Holland Comite tagjainak aláírásával. Az iskola 4 vegyes leány-fiú osztállyal indult meg, átlagosan 40 fővel. Az iskola vezető szerve, az Iskolaszék volt, melynek tagjai: Szabó Imre elnök, a fasori református egyházközség vezető lelkipásztora, alelnöke dr. Neményi Imre nyugalmazott államtitkár. A tanintézmény évente beszámolót küldött Kuyper Katalin részére az iskola munkájáról. 1934-ben Gödölley Andorné és Bodolay Rózsa tanítónők Hollandiába utaztak, és ott előadás-sorozatokban ismertették a Julianna iskola munkáját.

Az iskolai nevelés

Gödölley Andorné az iskola megnyitója után a szülői értekezleten arról beszélt, hogy a szülő és tanító között a híd a gyermek. Fontos, hogy a szülők ugyanazt gondolják a helyes nevelésről, mint a tanítónők. Ehhez az együtt gondolkodáshoz segítség az Istenbe vetett hit. A tanítónők évközben folyamatosan tájékoztatják a szülőket a gyermekek fejlődéséről. Kérve kéri az anyákat, hogy gyermekeiket ne hagyják egyedül kóborolni az utcákon, mert az utca veszélyt jelenthet a gyerekek testére, lelkére egyaránt. A szülői értekezlet célja pedig nem az, hogy külön-külön egy-egy gyermek viselt dolgait megtárgyalják, hanem általános fontosságú dolgokról lesz szó. Mindazonáltal köszöni a szülőknek, hogy ebbe a református iskolába vetették hitüket.

A nevelés legmeghatározóbb eleme a Biblia volt. Holland mintára ezért is nevezték el bibliás iskolának. Tehát a Biblia kell, hogy a mozgatórugója legyen az egész rendszernek. Minden évben voltak versenyek, ahol zsoltár énekeket, illetve bibliai idézeteket kellett felismerni. Az a diák, aki jól szerepelt, ajándékba kapott vagy egy zsoltáros könyvet vagy egy Bibliát. Minden nap volt vallásos óra, ahol bibliai történeteket beszéltek át, az énekórán zsoltárokat tanultak, de kötelező volt eljárni az istentiszteletre. Az iskolába nem csak református - vallású gyermekek jártak, hanem katolikusok, zsidók, evangélikusok, görögkatolikusok is. Ez sokszor problémát jelentett a hittanórák miatt. Később úgy rendelkeztek, hogy hittanra kötelező járni, de az istentiszteletre nem kötelező eljárni azoknak a gyermekeknek, akik más felekezetűek. Később azt látták a legjobbnak, ha első sorban református hitűeket vesznek fel, és csak akkor vesznek fel más vallásúakat,

ha a létszám azt megköveteli.

A nevelés fontosabb volt az oktatásnál, de a szülőkel való jó kapcsolat fenntartása is lényeges szempont volt. Rendszerint voltak fogadóórák, először havonta egyszer, majd később hetente egy ilyen óra volt. De tevékenyen részt is vettek a szervezésekben, télire a tüzelőt hozták, ha szükség volt rá, a tehetősebb szülők adományaikkal is támogatták az iskolát.

A Julianna iskola bővítése

Az épületet hamar kinőtte az intézmény, így szükségessé vált a bővítése, melyre 1936-ban került sor. Rövidebb, mint 5 hónap alatt sikerült még egy szintet húzni a már meglévő 1 szintre. Az átépítési munkálatok idejére a Szív utcai elemi népiskolában kaptak helyet a tanulók. A földszinten tornatermet alakítottak ki, körülbelül 400 fő fogadására volt képes. Ezen a helyen másfajta rendezvények is otthont találtak, például a vasárnapi iskolát is itt tartották. Kialakítottak még leánykört szobát, és az iskolaszolga lakása is helyet kapott. A 270. számú Hajnal cserkészcsapatnak az alagsor volt a főhadiszállása. Az épület bejáratánál egy bibliai idézet köszöntött minden egyes belépő embert: „Engedjétek hozzám jönni a gyermekeket.” (Máté 19,14)

Az iskola fennállásának 10. évfordulójára a hollandok 14000 holland forintot küldtek, de megszábták, hogy ezt az összeget szigorúan az iskola épületének a felújítására költheti az egyház. Az épületet rendes iskolává kell alakítani, annak követelményei szerint. Az építkezés 85000 P-be került, mely úgy tevődött össze, hogy 15000P-t a fasori egyház adott bele, 20000P-t az egyházmegye és 50000P-t a holland adományból tettek hozzá. Az iskola az átépítés után 1 emeletesből 2 emeletes lett. Az I. és II. emeleten 2-2 tanterem, a földszinten egy 220 négyzetméteres tornaterem lett, ahol gyülekezeti összejöveteleket is lehetett tartani. A tornaterem felett nyitott terasz kapott helyet, az alagsorban két cserkészszoba, a szegénygondozásra szintén két szoba kapott helyet, továbbá 1 szoba jutott a leányegyesületnek a földszinten. A székekkel való bebútorozásra és a színes ablakokra azonban még szükséges volt 6000P. Ezt az összeget a hívek adományaiból gyűjtötték össze.

Az iskola felújításához július elsején fogtak hozzá, és október végén 4 hónapos erőltetett menet után a munkálatok befejeződtek. November 15-én újra indulhatott a tanítás. Az újdonsághoz hozzá tartozott, hogy a szűk termék helyett, tágas világos termeket kaptak a tanulók. A terasz egy 160 négyzetméternyi terület, ahol a gyermekek el tudják kényelmesen tölteni a 10

perces uzsonna szünetet. A földszinten hatalmas tágas tér fogadja az arra látogatót, ezen kívül teakonyha is fog működni itt. A harmadik emeleten kap helyet a mosókonyha, és a szárító helységek.

A megnyitó beszédében dr. Tasnádi Nagy András főgondnok örömét és megatottságát fejezte ki a jeles évfordulón, hiszen egyrészt az iskola 10 éves jubileumát ünnepli, másrészt az új iskola is felépült és kitérta kapuit a gyermekek előtt. Olyan iskola lett, amely megfelel a modern követelményeknek, és bővülésének köszönhetően több fiatalnak tud helyet adni. Szónoklatában megemlékezett a holland-magyar kapcsolatról, közreműködésről, amely nélkül nem nyithatta volna meg kapuit az iskola. Visszaemlékezett továbbá a múlt eseményeire, a holland-magyar testvéri szeretet mibenlétére. Arra, hogy Hollandiában magyar tudósoknak köszönhetően fellelhetőek magyar fordítású Bibliák, egyéb tudományos munkák. Például: Komáromi Csipkés György Bibliája, s a Debreceni Ember Pál és Bod Péter egyháztörténete. Már 1863-ban is 30000 holland forinttal segítették ki a magyar lelképásztorokat az ínséges időkben. A világháború után szintén Hollandia volt az, aki elsőként segítségünkre sietett és a gyermekjóléti akcióból kinőhetett az elemi iskola alapötlete is. Csodálatos még az is, hogy amikor a különböző nemzetek egymással gyűlölködve néznek farkasszemet, addig ez a két nemzet ilyen nagyszerűen együtt tud működni, egy fantasztikus ügy érdekében. Dr. Tasnádi Nagy András halával említi meg gróf Klébelsberg Kúnó támogatását is, aki felismerte az iskola létrejöttének szükségességét, történelmi szerepét, és melléjük állt. A megnyitón részt vett még Ravasz László püspök, Szendy Károly polgármester, Zielinszky Tibor előljáró úr, Hóman Bálint kultuszminiszter, Van Hoorn holland követ és természetesen Kuyper Katalin.

Kuyper Katalin is megszólalt a megnyitó ünnepségen. Az első terv az volt, hogy az iskola épüljön a Kálvintéri Kalvineumban, ám ez a terv összeomlott. Ekkor döntöttek úgy, hogy az összegyűlt pénzt inkább a Julianna iskolának utalják át, azzal a kikötéssel, hogy ezúttal az iskola épületére fordítsák az összeget. Az iskola felépítésére összegyűlt összeg egyharmada Julianna hercegnő születésnapján gyűlt össze. Az összeget holland gyermekek gyűjtötték, gyermekek számára. Hogy miért ilyen fontos a hollandoknak, hogy egy református iskolát támogassanak, a válasz az, hogy azért, mert tudják milyen nehéz volt nekik is elérniük, hogy református-keresztyén iskolát hozzanak létre. Hollandiában a református iskola elismerten az egyik legjobb támasz a családok, gyermekek számára. Kuyper Kata-

lin a tanulókhöz is szólt néhány szót, melyben reményét fejezi ki az iránt, hogy mindent meg tudnak majd tanulni a gyerekek ahhoz, hogy hazaszerető, erkölcsös emberré váljanak, ezen kívül az Úrba vetett hitre figyelmeztet: „szíveteket át kell adni az Úr Jézusnak.”

II. világháború és a Julianna Iskola

A háború ideje alatt sajnos bombatalálat miatt az oktatást 1943/44 tanévben be kellett fejezni. Ide rendezkedett be a Katonai kórház, mely 1944. október közepén itt is maradt. Szabó Imre lelképásztor ekkor felkereste a svéd nagykövetséget azzal a kéréssel, hogy az iskola épülete kerüljön svéd védnökség alá. Így sikerült az alagsorban kialakítani egy helységet, amely a zsidó gyerekek menedékéül szolgált. Menedéket nyújtott továbbá családok számára, a felnőtt zsidó lakosság számára, de hadifogoly katonák is elbújhattak itt. A bűntudások miatt a háború végéig számítani kellett a nyilas razziákra és sajnos retorziókra is sor került.

1945. január 13-án újabb bombatalálat érte az iskolát, amikor is az igazgatói lakás teljesen megsemmisült. Az iskola szerencsés módon nem sérült meg. A karitatív tevékenység tovább tudott tartani egészen addig, míg erre szükség volt. 1945. február 26-án újra megnyitotta kapuit a Julianna Református Elemi Iskola. Az első tanítási nap, az iskola rendbetétele után, április 9-én volt.

A háború után az iskolának túljelentkezéssel is kell számolnia. A nehéz újrakezdést segítik a svédek, de a főváros is megteszi, a tőle telhető. A svéd Radda Barnen Gyermekmentő Szövetség 1946-ban az iskolás gyermekek számára tizórait juttat.

Az Iskola államosítása

Magyarországon a felekezetek által fenntartott iskolák és az állami iskolák között többször is volt nézeteltérés. Az iskolákat 1918/1919-ben is államosították, holott a felekezetek a fiatalok képzését nagyon komolyan gondolták. Az iskolákban a hitoktatás ugyanis semmiféle képen nem öncélú volt, hanem ezekben a tanórákban látták az alapját annak, hogy egyházaik fennmaradjanak. Az 1919. februárjában napvilágot látott törvényjavaslatban azt mondták ki, hogy a tanítóképzés kizárólag állami feladat és az eddig létező összes felekezeti intézményt, 1919. június 30-án megszüntetik. A II. világháborút követő időszakban, amikor az ország szovjet hatalom alá került, újabb csapás érte az egyházi iskolákat. A Horthy –korszak idején a trianoni ország területén 58 képzőből 9 volt református, míg a történelmi ország területén 83 képzőintézetből 10. Miután a komáromi intézmény bezárt, maradt 3 tanítóképző

és 5 tanítónőképző az ország területén: Debrecenben, Sárospatakon, Nagykőrösön, illetve, Debrecenben, Nyíregyházán, Miskolcon, Kecskeméten és Pápán. 1946-ban Ravasz Lászlónak már komoly fenntartásai voltak a kormány intézkedéseivel kapcsolatban. Az egyházak vezetői nyomatékosították, hogy ragaszkodnak iskoláikhoz. Továbbá úgy látták, hogy a szocialista, kommunista vezetés oktatási programja az államosítás felé vezet. Ravasz László emlékiratában arról is megemlékezik, hogy már a Horthy-korszak idején is voltak problémáik az iskolák működtetésével. Abban az időszakban 50%-os állami támogatással működtek az intézmények, cserébe el kellett fogadniuk az állam feltételeit is, de így is tudott működni az iskolai rendszer. Ravasz László arról is beszélt, hogy alapvetően az iskolák oktatóinak nem volt missziós elhivatottságuk a református hitben, ezért szorgalmazta azt, hogy olyan oktatóik legyenek, akik visszakanyarodnak az alapvető felfogáshoz, és a gyermekekhez Krisztuson keresztül jussanak el. Amikor Váczy Ferenc 1947. november 28-án tudomást szerzett arról, hogy az összes középfokú református tanító(nő) képzőt meg akarják szüntetni, Ravasz László egy felhívás megfogalmazására adott megbízást, ám sajnos nem tudtak hangot adni nem tetszésüknek, mert 1948. február 11-i ülésen lekerült a napirendről. Sajnos ebben az időszakban igen gyakran tapasztalhatták ezt a különböző egyházak előljárói, hogy igen egyoldalú döntések születnek, amelyekbe nem vonják be az illetékeseket. Ha mégis leültek velük egy asztalhoz, olyan helyzetbe hozták őket, amit enyhe kifejezéssel is kényszerhelyzetnek lehetne hívni. Ígéretet kaptak a felekezetek arra, hogy a hittanórákat megtarthatják, majd ezt is visszavonták, végül teljesen kitiltották az iskolákból a hittanórákat. Egy politikai csiki-csuki játék kellős közepén találhatták magukat az egyház előljárói. Míg Rákosi Mátyás arról ír naplójában, hogy mindig is odafigyelt a különböző igényekre és sikerült megegyezésre jutni, addig a valóságban ellehetetlenítette politikájával az egyházi iskolákat. Rákosi számára azért volt nagyon fontos, hogy végig tudja verni ezt a rendszert, mert a fiatalokat központosítani szerette volna, így a hatalom szolgálatába állítani őket. Dr. Ladányi Sándor a Reformátusok Lapjában az erőszakos államosítás gáztettéről ír. Kegyetlen rendszer következett a II. világháborút követően. A szélsőjobb egyszeriben átcsapott szélsőbalra. Rákosi 1949-ben az egyházi vezetést olyan emberek kezébe adta, akik szerinte megbízható személynek számítottak. Miután Ravasz Lászlót eltávolították a posztjáról, elkezdheték rendezni az 'iskolakérdést'. 1948. június 15-én a Zsinatnak döntenie kellett állásfoglalásáról, mert másnap június 16-án az országgyűlés elfogadta

az 1948. évi XXXIII. törvénycikket az iskolák államosításáról.

Az államosítások időszakában 1948-ban vészjósló volt a légkör az iskola számára is. Szabó Imre lelkész többször próbált az iskola érdekében járni, sikertelenül. Hiába hivatkozott arra, hogy az iskola holland alapítású, így kivételt lehetne tenni ebben az esetben. 1948 szeptemberében Ortutay Gyulát, az akkori oktatási minisztert levélben emlékeztette arra, hogy a hollandok ajándéka ez az iskola, hiszen holland pénzekből jöhetett létre, a Református Gyülekezet számára, így tekintsék azt történelmi fontosságú létesítménynek, mindhiába. 1948/49 a Julianna Református Iskola már állami iskolaként van számontartva, 1949. szeptember 27-én beköltözött a Vörös Október Szakkollégium. Később a Gorkij fasori Általános Iskola, majd a Rottenbiller utcai Általános Iskola kerül az épületbe.

Jegyzetek: 1 Fónod Sándor: Fasori Julianna Református Iskola Története 1926-tól 1992-ig., Budapest 1994. 7-9. old.

2 Fónod Sándor: Fasori Julianna Református Iskola Története 1926-tól 1992-ig., Budapest 1994. 7-9. old.

3 Deme Krisztina: Magyar-Holland református egyházi kapcsolatok, az 1920-as években Budapesten. Szakdolgozat. KRE Történelem Szak, 5-7. old.

4 Pál László: A történelmi kálvinizmus. In: Sebestyén Jenő emlékkönyv. Szerk. Dr. Ladányi Sándor. Kiadja: A Református Egyház Zsinati Irodájának Sajtóosztálya, Budapest, 1986. 151. old.

5 Rác Lajos: Sebestyén Jenő, a tanár: katedrán és katedrán kívül. In: Sebestyén Jenő emlékkönyv. Szerk. Dr. Ladányi Sándor. Kiadja: A Református Egyház Zsinati Irodájának Sajtóosztálya, Budapest, 1986. 47. old.

Készítette: Sulyok Judit

Az Est tudósítójától —Apró kis gyermekek üdültetése—A századik gyermekvonattal- MACKÓT VITTEK ajándékba BERN VÁROSÁNAK

„Apró kis gyermekek, leányok, fiúk kezükben magyar, svájci, holland és belgapapiros zászlócskával sorakoztak ma reggel a keleti

pályaudvar indulási oldalán. Ott állt már a századik gyermekvonat, amely 800 magyar gyermeket vitte ki külföldre üdülésre. Kétszáz Svájcban, 200-an Hollandiában és

400-an Belgiumban fognak üdülni néhány hónapig”

Apró kis gyermekek, leányok, fiúk, kezükben magyar, svájci, holland és belga papiroszászlócskával sorakoztak ma reggel a keleti pályaudvar indulási oldalán.

Ott állt már a századik gyermekvonat, amely a 800 magyar gyermeket vitte ki külföldre üdülésre. Kétszáz Svájcban, 200-an Hollandiában és 400-an Belgiumban fognak üdülni néhány hónapig.

A századik gyermekvonat elindítása ünnepélyes keretek között zajlott le.

Az indulási oldalon zászlókkal, délszaki növényekkel feldíszített másodosztályú váró teremben gyülekeztek, az előkelőségek, akiket dr. Neugebauer Vilmos, a Gyermekvédő Liga igazgatója fogadott.

Tíz órakor érkezett meg Horthy Miklós kormányzó és neje, nyomban utána József főherceg és Augusztia főhercegasszony, majd Izabella főhercegnő Albrecht főherceggel.

Egymás után jöttek a diplomáciai testületek, az angol, az amerikai, a belga, a svájci és a hollandi követek vagy konzulok, majd Vass József és Walko miniszterek, Rottenbiller Fülöp igazságügyi államtitkár, Ruffy Pál volt államtitkár. Huszár Gyula, a Gyermekvédő Liga kormányzóhelyettese, Csiszarik János címzetes püspök, Raffay Sándor evangélikus és Ravasz László református püspök, a Tébe részéről pedig Kresz Károly igazgató.

A váróterem egyik sarkában hatalmas ketrec állott, benne csendesen dörmögött egy barna medve. Ezt viszik magukkal a gyermekek, Svájcba Bern városának ajándékkul, mert Bern szimbóluma a medve. Így kerül el az erdélyi havasokban fogott mackó Svájc fővárosába.

.Féltizenegy órakor kezdődött az ünnepség. Albrecht

főherceg francia nyelven köszönte meg a külföldi államok szeretetét és jóindulatát. Utána Vass József népjóléti miniszter a kormány nevében mondott köszönetet és méltatta a Gyermekvédő Liga vezetőinek nagy érdemeit.

— A Gyermekvédő Liga olyan válságos időben ismerete felhívását, — mondotta a miniszter, — amely idő még nem volt alkalmas arra, hogy a magyar kormány elvégezze azt a munkát, amely feltétlenül elvégzendő volt. Mert nélkül elhervadt volna a magyar jövő. A jó Isten áldása kísérje ezt a századik gyermekvonatot.

Csiszarik János, címzetes püspök beszélt ezután: — Köszönjük azt a kenyeret, amellyel gyermekeink éhségét csillapítjátok, — mondotta — azt a pohár tejet, amellyel gyermekeink erejét, egészségét növelitek, az a gyolcsot, amellyel didergő meztelenségüket felöltöztetitek.

Ravasz László református püspök beszédében kifejtette, hogy a magyar gyermekek fogják visszaállítani külföldön az országunk iránti jó bizalmat és országunk hitelét.

A katonazenekar eljátszotta a belga, svájci és hollandi himnuszt, majd a magyar Hiszekegyet. Ezután az előkelőségek kivonultak a peronra.

Tizenegy óra után a gyermekeket, ~ akik között sok 3—4 esztendő kisleány is volt, — Beszállították a zászlókkal és virágokkal feldíszített jubilaris gyermekvonatba, amely pontosan 11 óra 25 perckor hagyta el a keleti pályaudvart és indult 800 magyar gyermekkel a svájci havasok felé.

Forrás: *Az Est, XVII. Évfolyam, 82. szám, 1926 április 13. kedd, 4. oldal*
Szemlézte: Millisits Máté, 2026 április 13-án.

SDG! Julianna, a fasori bibliás iskola immáron száz éves - **Holland-Magyar Református Kapcsolatok**

A Julianna Iskolában a nevelés legmeghatározóbb eleme a Bibliához ragaszkodó tanítás lett, a holland református iskolák mintájára. E szerint a tanintézmény a protestáns köznyelvben bibliás iskola elnevezést kapta. Az épületet hamar kinőtte az iskola, így szükségessé vált a bővítése. Az iskola fennállásának 10. évfordulójára a holland testvérek 14.000 holland forintot küldtek, de megszabták, hogy ezt az összeget szigorúan az iskola épületének a felújítására költheti az iskolát fenntartó Budapest - Fasori Református Egyházközség. Az iskola az 1936-os átépítés után egy emeletesből kétemeletes lett. Az I. és II. emeleten 2-2 tanterem, a földszinten egy 220 négyzet-méteres tornaterem lett kialakítva, ahol gyülekezeti összejöveteleket is lehetett tartani. Az iskola felújításához július elsején fogtak hozzá, a munkálatok október végén fejeződtek be. November 15-én újra indulhatott a tanítás. Az addigi szűk szobák helyett, tágas, világos termeket kaptak a tanulók.

Az államosítások időszakában 1948-ban vészjósló volt a légkör az iskola számára is. Szabó Imre esperes-lelkész többször próbált az iskola érdekében eljárni. 1948 szeptemberében Ortutay Gyulát, az akkori oktatási minisztert levélben emlékeztette arra, hogy a hollandok ajándéka ez az iskola, mivel holland pénzekből jöhetett létre, így tekintsek azt történelmi fontosságú református létesítménynek, mindhiába. Az 1948/49-es tanévben az addigi Julianna Református Iskola már állami iskolaként lett számontartva.

Sebestyén Jenő teológiai tanár 1920-as évek közepén tett indítványa alapján egy református elemi iskola megalapítására fordították a hollandok által a magyarországi gyermekétkeztetésre adott, de fel nem használt összegeket. Az iskola helyszínéül, Budapesten a fasori református templom mögött található egyszintes épületet alakították át iskolává. A megnyitó ünnepséget 1926. szeptember 13-án tartották. A hollandok iránti hála jeleként az iskola, az akkori holland trónörökös Julianna Emma Louise Marie Wilhelmina van Oranje-Nassau, későbbi királynő nevét vette fel.

HOLZHAUSEN – 2026. március 27-29.

Tisztelt Presbiterok, Lelkipásztorok, Gondnokok, Gyülekezeti Munkatársak és Vendégeink!

A Nyugat-Európai Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetsége mindnyájatokat szeretettel hív és vár a virágvasárnapi hétvégén megrendezésre kerülő 23. Presbiteri Konferenciára és rendkívüli közgyűlésre, Holzhausenbe.

A KONFERENCIA ELŐADÓJA és TÉMÁJA: dr. Csorba Dávid történész - Gályarab emlékkövek

A RENDKÍVÜLI KÖZGYŰLÉS IDŐPONTJA és TÉMÁJA: 2026. március 28. Holzhausen - A NYEMPGYSZ Alapszabályának aktualizálása

Jelentkezés a mellékelt jelentkezési lapon, vagy az online linken: <https://forms.gle/qCAj1Mgu1T5rhPh78>

Kérjük a jelentkezést legkésőbb 2026. március 16-

ig az online linken kitölteni, vagy a jelentkezési lapot Jaskó Irénnek e-mailben a nyempgysz@gmail.com címre visszaküldeni.

Konferencia részletei: 2026. március 27-29. - Holzhausen/Németország-**Részvételi díj:** Egyágyas szoba: 150 EUR/fő; Kétágyas szoba: 125 EUR/fő

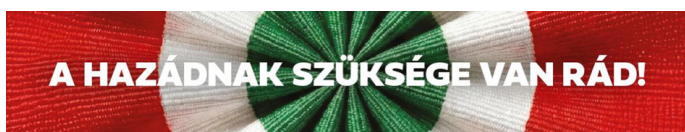
A Presbiteri Konferencia meghívója és programja a Szövetség honlapján is elérhető: <https://www.credo-hu-we.org/>

A szombat délutáni kávézáshoz köszönettel fogadunk idén is süteményt, pogácsát és gyümölcsöt. Figyelmetekbe ajánljuk a Presbiteri Konferenciát követő nagyheti EMEIK Ifjúsági Konferenciát is (Meghívót lásd a honlapon)

Tisztelettel kérjük a meghívó továbbítását a presbiteriek és a gyülekezeti munkatársak felé, hogy idén is minél nagyobb számban vegyünk részt ezen a fontos nyugat-európai egyházi találkozón.

Szeretettel várjuk a jelentkezéseket!

A NYEMPGYSZ Választmánya és a Presbiteri Konferencia szervezői nevében -Jaskó Irén (titkár) és Karvansky Mónika (elnök)-Nyugat-Európai Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetsége E-mail: nyempgysz@gmail.com---Honlap:<https://www.credo-hu-we.org/>

„Egy új, gyökértelen társadalmi osztály veszi rendre kezébe a világ irányítását mindenütt, egy osztály, melynek nincsenek tradíciói, s ezért elletne van minden tradíciónak. Egy osztály, melynek nincs múltja és nincs hite, melynek nincsenek erkölcsi értékei sem, s ezért üldözi a múltat, kineveti a hitet, s gúnyt űz minden erkölcsi értékből. Wass Albert: Átoksori kísértetek

IV. Hollandiai Diaszpóra Iskolatábor

Negyedik alkalommal kerül megrendezésre a StiHon alapítvány szervezésében a hétvégi magyar iskolák és a 70. Attila cserkészcsapat közreműködésével a diaszpóra iskolatábor.

Mi várható?

- Élményalapú tanulás, sok kaland, tábori hangulat, kirándulás, kézműveskedés, szórakozás

és sok nevetés! A nap végén a klasszikus tábortűz sem maradhat el – ami minden évben az egyik legnagyobb kedvenc.

Helyszín: **Scoutcentrum Baarn**

Időpont: **2026. április 26 – május 2.** (meivakantie)

Korosztály: **7–16 év**---Tábordíj: **160 euró**, testvérkedvezmény van. Fiatalabb vagy épp idősebb gyerekek jelentkezése is lehetséges. **Jelentkezés, érdeklődés:** <https://www.stihon.eu/2025/11/17/iv-hollandiai-diaszpóra-iskolatábor/>

Várunk benneteket sok szeretettel – legyen ez a tavasz egyik legszebb közös élménye!

Itt és most. Tőkés István emlékkonferencia

KOLOZSVÁR

2026. április 28.

KPTI

09:00-09:10 – Köszöntés, a konferencia megnyitása (KS/ÉÉ)

Moderátor: *Dr. Hermán János*

09:10-09:40 – Tőkés István egyházi környezete/ vagy Kire emlékezünk és miért? Tőkés István élete és teológiai munkássága – Előadók: **Balog Zoltán/Németh Zsolt**

Moderátor: *ÉÉ*

09:40-10:00 – **Dr. Hermán János** előadása

10:00-10:25 – Tőkés István szellemi környezete (rendszeres teológia)

Dr. Pásztori-Kupán István: Tőkés István, a hitvallásos írásmagyarázó/Tőkés István Helvét Hitvallás magyarázatának tanulságai.

10:25-10:45 – *Zenei előadás/szavaltat – unoka, dédunoka*

Interjú vetítése részlet 1

10:45-11:05 – Kávészünet (20')

Moderátor: *ÉÉ*

11:05-11:30 – Tőkés István újszövetségi tudományhoz való hozzájárulás

Dr. Geréb Zsolt: Tőkés István újszövetségi munkásságának jelentősége az erdélyi teológiai irodalom tükrében.

11:35-12:00 – Gyakorlati teológiai adalék: *Öt hallgatók. Prédikációs kötet* (1975). Tőkés István igehirdetéseinek jellemzői – Előadó: **Dr. Székely József**

12:00 – 12:20 – *Zenei előadás/szavaltat – unoka, dédunoka*

Interjú vetítése részlet 2

12:20 – 12:35 Szünet

Moderátor: *Dr. Hermán János*

12:35-13:20 – Személyes visszatekintések, családtagok (Ft. Tőkés László, Gergely Istvánné Tőkés Erzsébet)/tanítványok

Teológia énekkara

13:20–13:30 - A konferencia összefoglalása, zárás (HJ/ÉÉ)

13:30-14:00 – Koszorúzás (Tőkés udvar, **Marosán Csaba**)

14:00 – Ebéd, hazautazás

VIERING HOE Jubileum

HAAGSE VRIJHEIDS MAALTIJDEN

**Vrijheid op je Bord:
Hongaarse smaken &
Haagse Verhalen**

Ünnepeljük közös vacsorával a SZABADSÁGOT

**Heilige Familiekerk
Kamperfoelieplein 26
5 mei 17.30 uur**

www.haagsevrijheidsmaaltijden.nl

Den Haag, Nationaal Comité 4 en 5 mei, VSBfonds, fonds, Fonds 1818, het cultuurfonds, madurodam kinderfonds, GRAVIN VAN BILANDT STICHTING, amere

Graag willen wij wijzen op de viering van het 50-jarig jubileum van st. HOE. Op zaterdag(middag) is er een bijeenkomst in De Basiliek in Veenendaal. Ieder is welkom. Een interessant programma, onder andere

zal de actrice Janne IJmker en Ruth Bouwmeester een aangepaste versie van het drama “Júlia” en enkele fragmenten uit “Kitelepítés” en “Illegalisták” van András Visky opvoeren. [De vertalingen van deze tekstfragmenten zijn gemaakt door literair vertaalster Hermán M. Rebekka.](#)

Kom die middag naar De Basiliek.

VRIJHEIDSMAALTIJDEN - Szabadság vacsora magyar módra

Mikes rendezvény: Május 5. (kedd)

Helyszín: Heilige Familiekerk-Kamperfoelieplein 29-2563 HX Hága

IN MEMORIAM

“Azért vagyunk a világon, hogy a szavainknak valahol helyet teremtsünk benne”
Sütő András

Mély fájdalommal, de Isten akaratában megnyugodva tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy

BÁGYONI SZABÓ ISTVÁN
író, költő, műfordító

életének 85. évében, hosszan tartó betegség után, 2026. január 28-án Budapesten elhunyt. Utolsó földi útjára szűk családi és baráti körben, 2026. május 28-án, csütörtökön 13 órakor kísérik az ótordai temetőben, a református egyház szertartása szerint.

Mindazokat, akik szeretettel gondolnak rá, kérjük, hogy emlékét egy szál virággal őrizzék meg szívükben.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes.

A gyászoló család.

Elhunyt Victor István

Kilencvennégy éves korában visszaadta életét teremtő Urának Victor István református lelkipásztor, vallás-tanár. A volt hejcei lelkészre, a Sárospataki Református Kollégium egykori vallás-tanárára Gaál Sándor, a Nyírségi Református Egyházmegye esperese soraival emlékezünk.

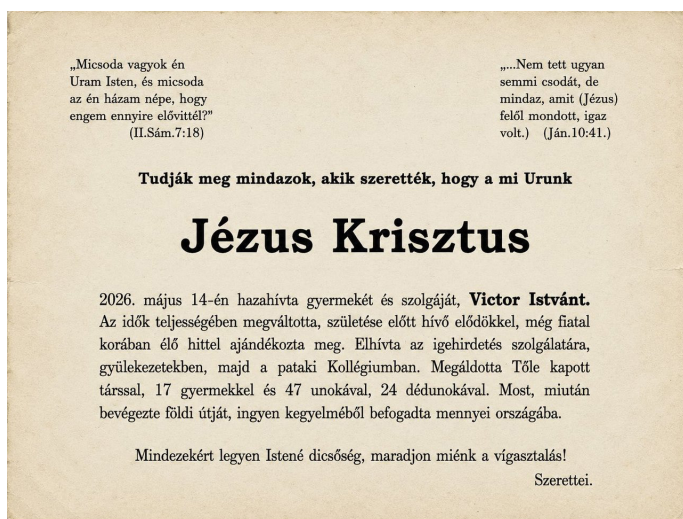
„Mégis békesség!” – sokak számára feledhetetlenül így fogadta és bocsátotta útra a hozzáérkezőket Victor István (1932–2026) református lelkipásztor, vallás-tanár. Eljött az ideje a rá való hálaadással teli emlékezésnek.

1932. június 21-én Budapesten született Victor János és Tildy Erzsébet gyermekeként, hatgyermekes családban. Elemi iskolái után a Sárospataki Református Kollégium diákja lett, amely egész életét meghatározta.

Budapesten végezte teológiai tanulmányait. Szolgálatát a Budapest-Szabadság téri Református Egyházközségben kezdte meg segédlelkészként, majd Szabadszálláson és Úzdon, Borjádön és Sárszentlőrincen szolgált. Közvetlenül az iskolák államosítása előtt

kapott meghívást a Sárospataki Református Kollégium Gimnáziumába, hogy vallástanár legyen. Erre az államosítás miatt nem kerülhetett sor. Hejcére került lelkipásztorcseré útján, ahol – valamint a szomszédos Vilmány, Arka, Fony, Korlát, Hernádcéce, Boldogkőújfalu és Abaújalpár gyülekezeteiben – 1962–1989 között szolgált.

1989-ben a Sárospataki Református Kollégium újraindulásával boldogan ment Sárospatakra, hogy szolgálatát 2004-ig, nyugdíjazásáig meghatározó lelkiséggel végezze. A gimnáziumi vallástanárság mellett fontos szerepet töltött be a teológia újraindításában is, a későbbiekben pedig ott folytatott tanári szolgálatával segíthette a lelkészképzést. A diáknemzedékek számára Krisztus hűséges és hiteles szolgálója lehetett. Mindig rajongással beszélt a pataki évekről, s büszkeséggel viselte az utolsóik a kollégium kitűzőjét.

Victor István temetése május 23-án, szombaton 11 órától lesz Hejцén, a református templomból.

Isten hűséges segítőtársat ajándékozott neki még pataki diák korában Szabó Judit személyében, akivel 1956-ban kötöttek házasságot. Közel hetven évig haladtak együtt Isten félelmében és a neki való szolgálatban. Tizenhét gyermekkel ajándékozta meg Isten a házasságukat, boldog családi életük szépen teljesedett ki.

Hejce szolgálatuk ideje alatt missziói és diakóniai központ lehetett: csendesnapoknak, nyári táboroknak, találkozóknak helyet adva. Túlzás nélkül említhetjük azt, hogy ez a csendes falu a népes lelkészcsaláddal a keresztyén missziói munka kelet-nyugati metszéspontja lehetett: német, holland adományok érkeztek ide, s innen indultak kárpátaljai és erdélyi rászoruló családokhoz.

Igényes, a megváltás megalkuvásmentes hirdetésével elkötelezetten nyugdíjas éveiben is tanúságot tett az evangéliumról határon innen és túl. Szép időskorát sokan csodáltuk, s vágytunk vele találkozni, beszélgetni és imádkozni asztaluknál.

Élete utolsó heteiben fogyott testi ereje, de lelkiekben felkészülten indult a mennyei hazába. Szerettei jelen-

létében 2026. május 14-én, a mennybemenetel ünnepnapján csendesen elaludt. Kegyelettel és hálaadással emlékeznek népes családjának tagjai, volt gyülekezetei, az általa számontartottak és őt számontartók sokasága.

Forrás: reformatus.hu

Elhunyt Nagy Gattyán Hédy-2025 apr.20

A Nagy család nevében szomorúan tudatom Veletek, hogy az általunk ismert és tisztelt Nagy - Gattyán Hédy, közösségünk egyik legidősebb tagja 2026. április 20-án megtért az Ő szeretett Tomjához.

Lelki üdvéért 2026. április 25-én, szombaton lesz gyászmise a Kerkhof St. Petrus Banden temetőben -Rooms Katholieke Begraafplaats . Kerkhoflaan 10.-2585 JB Den Haag

Isten nyugosztalja! Az örök világosság fényeskedjék Neki!

Üdvözlettel:Tápai Katalin hágai elnök

Nehéz élete volt. És mégis, mikor a férje halála után egyedül maradt az 5 gyermekével (a legidősebb 12 éves volt), tovább szervezte a segélyszállítmányokat Magyarországra, hogy támogassa azokat, akik nála is fájdalmasabb helyzetben voltak.

Már évek óta vágyott az Örökkévalóságba, alig várta, hogy újra találkozzon a férjével és a fiával. Mindig erről beszélt. Legutóbb még azt is mondta, hogy „alig várom, hogy megismerkedhessek az anyósommal”.

Eljött ez a pillanat is.

„Mert ha élünk, az Úrnak élünk, ha meghalunk, az Úrnak halunk meg. Azért akár éljünk, akár haljunk, az Úréi vagyunk.”

(Római levél 14:8)

Isten nyugtassa Hédyt! Szép korról áldotta meg az Úr! Szeretteinek a jó Isten vigasztalását kívánjuk. Réka Deuten-Makkai

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

DR. KOZMA EMESE,

a Hochschule für Jüdische Studien Heidelberg kutatója 2026. május 25-én, életének 57. évében visszaadta lelkét Teremtőjének. Temetése 2026. június 5-én, pénteken 13 órakor lesz a Házsongárdi temető kápolnájából. A gyászoló család.

Elhunyt Dr. Anne-Marie Kool

A feltámadás és az örök élet reménységével emlékezünk meg Anne-Marie Kool holland származású teológusprofesszorról, missziológusról, aki életének 69. évében hazatért megváltó Urához. Hollandiában született, de több mint negyven éven át élt Magyarországon, és szívügyének tekintette a kelet-közép-európai egyházak teológiai oktatását.

Teológiai munkássága szorosan kapcsolódott Magyarországhoz: a magyar protestáns külmisziói mozgalom történetéből doktorált, kutatásainak eredményeként jelent meg Az Úr csodásan működik című, a magyar protestáns külmiszió történetét feldolgozó műve. Alapító igazgatóként vezette a Protestáns Misziói és Tanulmányi Intézetet a Kálvin téren. Hosszú éveken át szolgált a Károli Gáspár Református Egyetemen, ahol egy világszínvonalú teológiai könyvtárat hozott létre. Oktatói és intézményfejlesztői munkáját ezt követően a Pápai Református Teológiai Akadémián, a Baptista Teológiai Akadémián, majd Eszéken, végül pedig Besztercebányán folytatta, mindenütt a teológiai karok színvonalának emelésén fáradozva.

Óriási szerepet vállalt a nemzetközi, ezen belül is a kelet-közép-európai teológiai utánpótlás nevelésében is. Peter Penner, Corneliu Constantineanu, Parush Parushev és Peter Kuzmič professzorokkal közösen indította el az Osijek Doctoral Colloquium (ODC) programot, amely alig több mint egy évtized alatt több mint százötven teológiai kutatónak segített a doktori tanulmányai elvégzésében. Földi távozásával nagy űrt hagy maga után, Isten megújított világában való találkozás reményében búcsúzunk tőle.

Forrás: reformatus.hu

Elhunyt Szűcs Zoltán, az észak-amerikai Kálvin Egyházkerület korábbi püspöke, ötvenhatos forradalmár

Június 10-én, kilencvenegy éves korában, békésen, családja körében, az Egyesült Államokban elhunyt Szűcs Zoltán Dániel nyugalmazott lelképásztor, az észak-amerikai Kálvin Egyházkerület korábbi püspöke.

Fotó: Dimény András

Szűcs Zoltán 1935. október 29-én született Ipolypásztón (ma Szlovákia), családját a Felvidékről kitelepítették, így került Magyarországra. Az 1956-os magyar forradalomban való részvétele miatt Ausztriába menekült, majd 1958-ban az Egyesült Államokba vándorolt ki. Budapesten elkezdett teológiai tanulmányait a Princeton Theological Seminaryban folytatta, majd pszichológiai doktori fokozatot is szerzett a Texas A & M Egyetemen.

A Kálvin Egyházkerület és az Egyesült Presbiteriánus Egyház szentelte lelkésszé. Pályafutását a Delaware állambeli St. Georges és Delaware City Presbiteriánus Egyház lelkészeként kezdte, ahol később megismerkedett feleségével, Barbarával. 1973-ban Texasba költöztek, ahol Szűcs Zoltán a Texas A & M Egyetem, College Station-i campusi szolgálat igazgatója volt, és ideiglenes lelkészként szolgált a Texas állambeli Sealy-i First Presbyterian Church-ben. Texasban születtek meg lányaik, Ildikó és Anikó. A család később Ohióba költözött, ahol Szűcs Zoltán a Loraini Magyar Református Egyház lelkésze lett, itt szolgált huszonhét évig. Ezekben az években választották meg a Kálvin Egyházkerület püspökévé, és ezt a tisztséget két egymást követő cikluson át töltötte be.

Nyugdíjba vonulása után tizenhét évet szeretett hazájában, Magyarországon töltött, ahol a Budapesti Teológiai Akadémián és a Komáromi Teológián is tanított.

Élete során megkapta a Magyar Érdemrend lovagkeresztjét az 1956-os magyar forradalomban való részvételéért, a Princeton Teológiai Szeminárium az Év Öregdiákjaként is elismerte, az Amerikai-Magyar Polgárok Klubja pedig az Év Embere címmel tüntette ki.

„Zoltán életét az egyháznak és a szolgált közösségeknek szentelte, útmutatást, vezetést és lelkipásztori gondoskodást nyújtva számukra. Mély hitéről, figyelemre méltó élettörténetéről, erős meggyőződéséről és a családja iránti tartós szeretetéről örökre megmarad az emlékezete közöttük” – írta a család a gyászírban, amely a Magyar Református Diaszpóra Központon keresztül jutott el lapunkhoz.

Forrás: reformatus.hu

Hanna Marie Pitz - RIP: Requiescat in pace - „Annie” asszonytestvérünk nevét említjük kegyelettel

Hanna Marie Pitz- Leo Elshout akolitus atya felesége együtt mindig részt vettek a magyar rendezvényeken.

szül. Nógrádverőcze, 1940. július 4. - elhunyt 2026 május 21.

Havas István atya érette ajánlotta fel a misét 2026 máj 25 én pünkösd másodnapján Hágában.

Leo testvérünknek és Családjuknak vigasztalást kívánunk;

Veldhausenben a Családi napon felállva, egy perces csenddel adóztunk Annie és Czimbalmos Klárka drága emlékének!

Együtt énekeltük a Mindszenten szintén májusban elhunyt Horváth Erna rajztanárnőre és szeretteire gondolva: _ Isten velünk viszontlátásra!

Isten velünk, viszontlátásra! / Boldog útjain kegyesen/ Hű kezével Ő vezessen; Isten velünk, viszontlátásra! / Hogyha itt tán nem is, / Ott az égi honba' fenn, Jézusunk kebelén, Isten velünk, viszontlátásra!

Czimbalmos Klára testvérünket Isten nyugtassa!

Szomorú szívvel tudatjuk hűveinkkel és barátainkkal, hogy Klárka megtért Teremtő Urához! Hálát adunk életéért és közöttünk való diakóniai szolgálatáért!

Szeretteinek vigasztalást kívánunk! Emléke legyen áldott!

A Zwollei Református Egyházközség Presbitériumának nevében, a Boldog Feltámadás Reménye Alatt búcsúzzunk a gyülekezetünk alapító tagjától!

Isten velünk viszontlátásra!

Dankbaar voor de vele jaren waarin ik van haar goedheid en levensblijheid mocht genieten, deel ik mede dat totaal onverwacht is overleden mijn lieve

vrouw Klára Bodor- Czimbalmos.

De uitvaartmis wordt gehouden op zaterdag 6 juni om 9.30 uur in aula Oldehove van crematorium Middelzee, Yndijk 1 te Goutum.

Aansluitend is er gelegenheid tot condoleren in de koffiekamer.

Josif Bodor

Bodor József diakónus testvérünk elérhetőségei: bodorj@hotmail.com -Robinsonstraat, 104. Leeuwarden

Új könyvek

Könyvbemutató: Tőkés László összegyűjtött írásai I.

A nagyváradi városházán a szerző jelenlétében mutatták be március 19-én délután a *Tőkés László összegyűjtött írásai című sorozat első kötetét*. A *könyv* a Legato Alapítvány az Erdélyi Magyar Kultúráért civil szervezet gondozásában jelent meg, a budapesti Batthyány Lajos Alapítvány és a fővárosi Erdélyi Gyülekezet támogatásával.

A könyvbemutatót moderáló **Dénes László** sajtóreferens elsőrenden a megjelent érdeklődőket köszöntötte, köztük is az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács és az Erdélyi Magyar Szövetség tisztségviselőit, a Budapestről, Debrecenből és Kolozsvárról érkezett vendégeket. Majd **Németh Zsoltnak**, a magyar Országgyűlés külügyi bizottsága elnökének, a budapesti Erdélyi Gyülekezet tiszteletbeli főgondnokának nyújtotta át a mikrofont, aki rövid nyitóbeszéde elején kitért nagyváradi látogatásnak egy másik momentumára. Érkezésekor ugyanis első útja a premontrei rendházba vezetett, hogy kifejezze együttérzését és támogatását **Fejes Rudolf Anzelm** apátnak a prépostság és a főpap személye ellen indított önkormányzati hadjárat közepe, ami az elbitorlástól a kilakoltatásig tartó skálán zajlik jelenleg. „Azért is jöttem, hogy szolidaritásomat fejezzem ki nemcsak az apát úrral, hanem a nagyváradi katolikus közösséggel is” – fogalmazott a politikus. A préposttal folytatott tájékoztató megbeszélése nyomán úgy vélte, hogy jelenleg egy összetett tulajdonjogi vita zajlik, amelyben a bírósági eljárások még folyamatban vannak. Hangsúlyozta, hogy az egyházi ingatlanok visszaszolgáltatása az erdélyi magyarság egyik legkomolyabb, máig rendezetlen problémája, „de bátrak lehetünk, mert mellettünk áll a nemzetközi jog, valamint azok az intézmények is, amelyek Románia kötelezettségvállalásait számonkérlik” – fogalmazott. Üdvözölte azt, hogy a bukaresti vallásügyi államtit-

kárság közvetítő szerepet vállalt az önkormányzat és a premontrei rend között. Németh Zsolt véleménye szerint ugyanakkor a vita rendezése politikai akarat kérdése, és elképzelhető, hogy magasabb szintű – akár kormányzati – beavatkozásra is szükség lesz.

A könyvbemutató tárgyára térve kiemelte, hogy ez a múlt éve végén megjelent és a budapesti Ráday Házban december 2-án illusztris közreműködők és érdeklődők részvételével bemutatott kiadvány jóval több egyszerű dokumentumgyűjteménynél. „Amikor átolvastam, nem gondoltam volna, hogy ennyi újdonságot tartalmaz. Rendkívül sokat ad mindazoknak, akik mélyebben meg akarják érteni, kicsoda is Tőkés László” – fogalmazott a politikus, aki a Fidesz egyik alapítójaként már 1990 óta tagja a magyar parlamentnek és a tizedik képviselői mandátumára készül. Németh Zsolt szerint a kötet afféle prizma a temesvári forradalomhoz vezető életútnak, amelynek fontosabb etapjai a későbbi püspök teológiai évei, a brassói és a dési szolgálati időszakok. Tőkés László már a nyolcvanas években is szembeállt a jogtalanságokkal, közösségi és lelki vezetőként éppúgy, mint az egyháznál belüli állapotok kritikusaként és a kommunista Románia keserű valóságának feltárójaként. A most megjelent könyv az ellenállás éveinek egyfajta krónikája. A méltató kiemelte, hogy a püspök személyisége és értékrendje ma is iránytű lehet, az ő útmutatása és állásfoglalása határok szabdalta nemzetünk aktuális gondjait látva különösen fontos.

A kötet szerkesztője, **Cadena-Kóczian Viktória** a bemutatón vázlatosan ismertette a *Protestáns életutak a diktatúrában* című kutatási projektet, amelynek része Tőkés László írásainak összegyűjtése, a teológusévektől napjainkig, és annak tudományos feldolgozása. A kutatás négy pillérrre épül: a forrásfeltárára, az interjúkészítésre, a tudományos elemzésre és a disszeminációra, vagyis az eredmények széles körű bemutatására. A Legato Alapítvány kutatója kiemelte, hogy több ország levéltáraiban jártak már, és eddig sok, korábban publikálatlan anyagra bukkantak. „Évtizedek óta fiókban rejtőző prédikációk, tanulmányok és személyes feljegyzések kerülnek most napvilágra” – mondta.

A kötet jelentőségét **Szilágyi Zsolt**, az Erdélyi Magyar Szövetség külügyi és nemzetpolitikai kabinetjének vezetője, a püspök régi harcos- és munkatársa is méltatta. „Ez egy forrásértékű kiadvány, amely kritikusan viszonyul a kor valóságához, és bemutatja azt a következetes hűséget a hit és a nemzet iránt, amely Tőkés Lászlót jellemzi” – állapította meg. Szerint egyszerre korrajz és értékörző dokumentum a vaskos kiadvány.

Családtörténeti vonatkozásai mellett a hatvanas-hetvenes évek kolozsvári miliójébe is betekintést nyújt, akár csak az „ellenállás kultúrájába” az erdélyi református egyházban.

Az estébe hajló rendezvény közepe táján a püspök régi hívei, **Gáll Annamária** és **Péterfy Lajos** színművészek szolgáltak baráti meglepetéssel: a kötetből olvastak fel néhány gondosan kiválasztott részletet.

Ezt követően **Tőkés László** a már elhangzottakhoz *fűzött kiegészítéseket, személyes emlékeket is felidézve. Beszélt a gyökerekről, a szolgálatról és a közösségépítésről, elmondta, hogy családi háttere és egyházi kötődése jelentős védelmet nyújtott számára a kommunista rendszer idején. Ami a rendszerváltás után következett, ma már az is történelem, és bizony nem csak szépre és jóra emlékezhetünk az elmúlt három és fél évtizedből.* **Medgyes Lajos** 19. századi dési református lelkész, költő és író egyik négysorosával zárta rövid felszólalását.

Szeretettel meghívjuk a
TŐKÉS LÁSZLÓ
ÖSSZEGYŰJTÖTT
ÍRÁSAI I.
című kötet
bemutatójára

Az eseményt megnyitja:
NÉMETH ZSOLT
az Országgyűlés külügyi
bizottsága elnöke

2026. március 19.,
csütörtök, 17 óra
a Nagyvárad Városháza
díszterme

TŐKÉS
LÁSZLÓ
Összegyűjtött írásai I.
Szerkesztette:
Cadena-Kóczian
Viktória

KISEBBSÉGEKÉRT
Pro Minoritate Alapítvány

LEGATO ALAPÍTVÁNY AZ
ERDÉLYI MAGYAR KULTÚRÁÉRT

Végezetül elhangzott a Legato Alapítvány elnökének, **Nemes Csaba** református lelképásztornak, miniszteri-umi főtanácsadónak az üzenete, aki kényszerű távollétében az alapítvány tudományos munkatársát, **Gonda László** egyetemi docenst, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem általános rektorhelyettesét kérte meg annak felolvasására. „Mindent hajlamosak vagyunk elfelejteni, ezért szükségünk vannak olyan ablakokra, amelyeken besugárzik a hívő ember belső szabadságának és közéleti felelősségének egybeforrá-

sa” – írta Nemes Csaba, aki Tökés László összegyűjtött írásainak első kötetét olyan ablakhoz hasonlította, amiből az irány is látszik és ami tükörként is szolgál. „Nem pusztán szövegek gyűjteménye, hanem egy élet és egy történelmi felelősség lenyomata” – állapította meg.

A nagyváradi kötetbemutató hozzászólásokkal, jókívánásokkal és dedikálással zárult. Nagyvárad, 2026. március 20.

Hans Végh: Een bont palet - Over de kerk van Luther, Curaçao, Oekraïne en meer

Binnenkort verschijnt het boek **Een bont palet** - Over de kerk van Luther, Curaçao, Oekraïne en meer van **Hans Végh**.

Wil jij als één van de eersten op de hoogte worden gebracht van het boek? Schrijf je dan hieronder in voor een eenmalige mailing.

In deze mailing vind je allerlei informatie over het boek en kan je ook alvast een aantal pagina's lezen. Daarnaast heb je de mogelijkheid om het boek te bestellen in de pre-order, zodat je het als eerste in huis hebt.

Wij zijn trots op het eindresultaat en delen het graag met jou! Alvast bedankt,

Hans Végh

Gazda József kilencvenéves

Gazda József nyugalmazott tanár, író, szociográfus, művelődésszervező tegnap töltötte be 90. életévét. Ez alkalomból kovásznai lakásán köszöntötte őt Tamás Sándor, Kovászna Megye Tanácsának elnöke és Gyerő József polgármester, valamint gyermekei, Enikő és Zoltán.

A születésnap köszöntések ünnepélyes gesztusain túl bensőséges beszélgetés bontakozott ki Jóska bácsi és vendégei között. A vendégek megjegyezték: a nemrég lezajlott Csoma Napokon, kora ellenére, fáradhatatlanul jelen volt – minden előadást és eseményt végig figyelemmel kísért.

Gazda József mindenekelőtt hálával szólt arról, hogy a Csoma Napok sűrű, háromnapos programját végig tudta ülni és követni. Elmondta: előzetesen tartott attól, bírni fogja-e a megterhelést, mert fáradtnak érezte magát, végül azonban úgy látta, a Jóisten segítségével helyállt. Szavaiból egyszerre érződött az időskor öniróniája és a szellemi éberség megőrzésének öröme: úgy fogalmazott, az agya még működik, bár a nevek olykor kiesnek.

A jelenről szólva borúlátó, de nem reményvesztett képet vázolt. Úgy vélte, zavaros és szorongató időket élünk, s különösen aggasztónak tartotta a magyarországi közélet állapotát. A politikai megosztottságot nem egyszerű nézetkülönbségnek, hanem gyűlöletkampánnyá fajult jelenségnek látta, amelyben már nemcsak viták zajlanak, hanem barátok, szomszédok, sőt, családtagok is egymás ellen fordulnak. Ezt mélyen elítélte, s döbbenettel jegyezte meg, hogy még román szemlélők is észreveszik a magyarországi politikai küzdelem gyűlöletkeltő jellegét.

A nemzetpolitikai kérdésekben sem adott egysíkú értékelést. Elismerte, hogy az elmúlt évtizedben Erdély felé erős segítő szándék nyilvánult meg Magyarország részéről, például az intézményépítések révén, ugyanakkor fenntartásait is megfogalmazta azzal kapcsolatban, mire és milyen arányban jutott támogatás.

A beszélgetés egyik legértékesebb része a személyes visszaemlékezések sora volt. Felidézte nagyenyedi és székelykocsárdi éveit, valamint azt, miként nehezítette meg életét a kommunista hatalom. Elmondta: nem volt kedvelt ember az akkori rendszer szemében, és ennek nagyon is kézzelfogható következményei voltak – nem kaphattak lakást, így ingázniuk kellett, miközben a hatóságok nyíltan arra törekedtek, hogy eltávolítsák őket. A történetekben a kiszolgáltatottság mellett a gondviselés motívuma is újra meg újra megjelent. Úgy látta, hogy életének nehéz fordulatai mögött is ott munkált valamiféle felsőbb rendezőerő, amely végül hazavezette, és lehetővé tette, hogy itthon alkossa meg életművét.

Különösen erősen rajzolódtott ki szavaiból a kommunista korszak kisebbségellenes nyomásának emléke. Beszélt arról, hogy a magyar nyelvű oktatás és közéleti jelenlét felszámolása nem elszigetelt jelenség volt, hanem tudatos, intézményes folyamat. Mindezt nem pusztán sérelemként idézte fel, hanem tágabb történelmi összefüggésbe helyezte: úgy látta, a romániai magyarság fennmaradása többször is hajszálon múltott.

A múlt századi fordulatokat is ebben a megmaradástörténetben értelmezte. Emlékeztetett arra, hogy 1940 előtt már-már megszűnni látszott a magyar oktatás, majd a második bécsi döntés átmeneti fordulatot hozott. Később Ceaușescu rendszerének nemzetiségellenes politikáját idézte fel, amely ismét a magyar közösség felszámolását vetítette előre, ám végül a történelmi változások újra lehetőséget teremtettek a talpra állásra. Mint hangsúlyozta: az erdélyi magyar közösség sokszor került szorongatott helyzetbe, de mindannyiszor túlélte az időket.

A beszélgetés végén már a jelen és a jövő felé fordult. Nem titkolta aggodalmait, ugyanakkor egy biztató jelenséget is megnevezett: tapasztalata szerint a román értelmiség körében egyre többen vannak, akik tisztában, becsületesebben viszonyulnak a magyarkérdéshez. Ez a megfigyelés összhangban állt megszólalásának alaphangjával: a tanár úr nem szépített a nehézségeken, de a

történelem, a hit és a személyes tapasztalat alapján mégis a megmaradás esélyében gondolkodott.

Összességében Gazda József szavai egyszerre voltak számvetések és tanúságtételek. Beszélt fizikai erejének fogyatkozásáról, a közélet eldurvulásáról, a kommunista diktatúra nyomásáról, a kisebbségi sors nehézségeiről, ugyanakkor mindezt átszótt a hit, a történelmi tapasztalat és a mértéktartás erkölcsse. A beszélgetés így nem csupán születésnap-i köszöntőn elhangzott vallomásként értelmezhető, hanem egy hosszú életút tapasztalatainak sűrített összegzéseként is.

Forrás: *Háromszék*, 2026. április 9.,

Balogh Levente: Premontrei botrány: senki ne az áldozatot hibáztassa, még az RMDSZ se!

Miközben sokan még mindig nehezen tudják elhinni, hogy 2026-ban egy EU-tagállamban megtörténhet, hogy hajnalban, a falat áttörve lakoltatnak ki a hatóságok egy magyar egyházi vezetőt, olyan hangok is hallatszanak, amelyek őt magát teszik felelőssé a történelemért. Nagyváradon az önkormányzat bontókalapáccsal próbált pontot tenni az évek óta húzódó konfliktus végére, és a falon keresztül hatolt be a premontrei rendházba, hogy kipaterolja onnan Fejes Rudolf Anzelm apátot. A vitában a román fél számára kedvező bírósági ítéleteket lobogtat – amelyek között van olyan is, amely még nem jogerős –, míg az apát a történelmi tényekre, a román állami hatóságok visszaéléseire és az egykori tulajdonjogi viszonyokat igazoló iratokra hivatkozik. Az ügy szövevényes, és nehéz kiigazodni rajta – de nem lehetetlen. Egyértelműen kijelenthető: világraszóló gazemberségnek vagyunk szemtanúi, amelynek a magvait már rég elvetették, gyökerei közel egy évszázaddal korábbra, a Trianon utáni évtizedekig nyúlnak vissza. A premontrei rend elleni román állami fellépés nem véletlen: tanítórendről van szó, amelynek nagy tudású tagjai országszerte jelentős iskolákat működtettek. Ezért is került célkeresztbe már az 1920-as évek elején, hiszen a román állam el akarta sorvasztani a magyar nyelvű oktatást, hogy így törje meg és asszimilálja a magyar közösséget. A folyamatot a román állam akkori, hírhedten sovinizta oktatási tótumfaktuma, Onisifor Ghibu tetőzte be, aki sajátosan nyakatekert ürügyet talált ki annak alátámasztására, miért jogosult a román állam arra, hogy elorozzon több magyar egyházi iskolát is. Okfejtése úgy szólt, hogy Trianon előtt azok építését a magyar állam is támogatta, vagyis – szerinte – azok a magyar állam tulajdonát képezték. Márpedig a békediktátum értelmében ami a magyar állam tulajdona az elcsatolt területeken, az a román államot illeti. Ennek nyomán fogta magát, és a telekkönyvben egyszerűen átírta az iskolaépület tulajdonosának nevét a premontrei rendről a román államra. Holott már akkor is evidens volt, hogy érve nem áll meg a lábán, hiszen attól, hogy az állam esetleg támogatja egy egyházi intézmény létre-

hozását, az még nem válik a tulajdonává, így amit Ghibu művelt, az nem több ordenaré okirat-hamisításnál. Mivel azonban az „jó” célt – értsd: az őshonos közösségektől mentes, színromán nemzetállam megvalósítását – szolgálta, Bukarestben nagyvonalúan figyelmen kívül hagyták az oktatási tárca ügyvédjének erre figyelmeztető átiratát. 1940-ben, a második bécsi döntés nyomán, miután Nagyvárad felszabadult a román uralom alól, a premontrei rend visszakapta az ingatlant, hogy aztán 1947-ben a kommunista román állam másodszor is elvegye a – mostani vita tárgyát képező – rendházzal együtt. 1990 után aztán, miután elfogadták a kommunisták által elvett ingatlanok visszaszolgáltatását lehetővé tevő törvényt, az iskolaépületet és a rendházat is visszaigényelték számos egyéb elkobzott vagyonelemmel együtt – a román állami szervek azonban azon az alapon utasították el a visszaszolgáltatást, hogy az ingatlant nem a kommunista hatalom vette el, hanem már a 30-as években a román államé lett, így nem esik a restitúciós törvény hatálya alá. A huzavona azóta is tart – a román vezetésű városi önkormányzat azonban nem elégedett meg az iskolaépülettel, hanem a mellette álló rendházra is szemet vetett. Az akció mögött Ilie Bolojan akkori polgármester, jelenlegi ügyvivő miniszterelnök állt, aki kijárta, hogy a román állam lemondjon a nagyváradi önkormányzat javára a premontreiek által visszaigényelt rendház tulajdonjogáról, amelyet – miután így semmissé tették az államosítást – a telekkönyvek átírásával egyszerűen „hozácsaptak” az iskolához. A román igazságszolgáltatás pedig ebben nem látott semmi kivetni valót. Ezért jutottunk most oda, hogy egy nem jogerős, de a román jogszabályok értelmében mégis végrehajtandó ítélet nyomán az önkormányzat illetékesei igazi brigantikhoz illő módon a falon keresztül törtek be az általuk „iskolának” nevezett rendházba, hogy elmozdítsák onnan Fejes Rudolf Anzelm apátot. Az akcióval több legyet is ütnek egy csapásra: miközben az önkormányzat növeli saját ingatlanvagyonát, a magyar közösséget az egyházi ingatlan elkobzása révén megfosztják egy újabb, a megmaradást szolgáló bástyájától. Mindez vélhetően egyfajta megelőző akció is, amellyel a román hatóságok annak akarják elejét venni, hogy a rend számára egy fontos ingatlan visszaszerzésével megnyíljon az út még jelentősebb vagyonelemek restitúciójára. A premontreieknek ugyanis kiterjedt birtokaik voltak a jelenleg idegenforgalmi aranytojást tojó tyúknak számító Félix- és Püspökfürdőn is, Nagyvárad tőzsomszédságában. (Félicfürdő neve eleve Helcher Félix egykori premontrei kanonok nevéből származik). Vélhetően attól félnek, hogy precedens értékű lenne a tekintélyes méretű rendház, illetve az iskolaépület visszaadása, és annak nyomán előbb-utóbb a püspök- és félicfürdői területeket is visszaszolgáltatnák – vagy legalábbis anyagi kárpótlást kellene fizetnie az államnak értük, ami óriási összeget jelentene. Mindez egyébként az elmúlt években úgy zajlott le, hogy az RMDSZ nem vagy alig szólalt meg, alig mutatott szolidaritást a magyar egy-

házi vezető restitúciós szélmalomharca közepette – a megszólalások pedig jórészt az elmúlt egy évre korlátozódtak, amikor az események felgyorsultak, és a jogállamiságot megkérdőjelező fordulatot vettek. Emiatt sokakban óhatatlanul is olyan érzés támadt, hogy a magát a magyar közösség politikai képviselőjének tekintő RMDSZ magára hagyta az apátot, és olyan találgatásoknak adott táptalajt, hogy valamilyen háttéralkut köthettek, amely értelmében egyes ingatlanokat visszaadtak, amit politikai sikerként lehetett a választópolgárok előtt lobogtatni, de cserében másokról le kellett mondani. A helyzetet tetézte, hogy a megyés püspök is csak ritkán szólalt meg az ügyben – hogy ennek mi az oka, szintén nem tudni biztosan, de köze lehet a két dudás egy csárdában elvhez, aminek történelmi előzményei is vannak: az elmúlt évszázadok során nem egyszer voltak nézeteltérések a két, püspöki rangú egyházi előjáró elődei között. Az RMDSZ egyébként a botrány kapcsán egyrészt a kompromisszumos megoldás szükségességét, illetve annak érdekében kifejtett erőfeszítéseit hangsúlyozta, másrészt azzal vádolta meg az apátot, hogy elutasította a szövetség közvetítését és jogi támogatását. Mindez így utólag némileg áldozathibáztatásként hat. Anzelm apátot ismerve ugyanis kijelenthető: rendszerint hálásan fogad minden önzetlen segítséget és támogatást. Ezért a tisztán látás érdekében jó lenne tudni, hogy az elmúlt évtizedekben pontosan milyen támogatást ajánlott fel az RMDSZ a premontrei vagyon visszaszerzéséhez vagy megőrzéséhez, és azt milyen formában tette, hogy az apát nem tartotta elfogadhatónak, hogy tisztázódjon a felelősség abban, hogyan jutott el eddig az ügy. Mindezen előzmények mára oda vezettek, hogy az apát szélmalomharca egy kisebbség kilátástalan küzdelmeként hat, amely mellé nem hajlandó kiállni a fősodratú magyar politikum. Mára annyiban változott a helyzet, hogy a magyarországi országgyűlési választások után a Mi Hazánk Mozgalom felvállalta az ügyet – ami viszont lehet, hogy többet árt, mint használ, hiszen a szélsőségesként elkönyvelt párt kiállása hazai és nemzetközi szinten is a magyar fél számára kedvezőtlenül keretezhetővé teszi az ügyet. Ugyanakkor talán némi reményt jelenthet, hogy az újdonsült magyar kormányfő ennek nyomán intézkedések megtételére szólította az RMDSZ-t a kérdésben, a kérdés csak, az, tesz-e további lépéseket a budapesti kormány. Mindenesetre azt határozottan le kell szögezni, hogy a premontrei vagyon körül kirobbant botrány első számú felelősei a mindenkori román állam intézményei és annak sovíniszta képviselői, amelyek és akik azzal próbálják ellehetetleníteni az őshonos magyar közösséget, hogy trükkök százaival, akár törvénytelen eszközökkel orozzák el iskoláit, ingatlanait. Természetesen az apát sem tökéletes, nem szent, az állandó küzdelem a román állami hatóságokkal rajta is nyomot hagyott, de az ő álláspontja is érthető: nem azon előjáróként akar bevonulni a rend történetébe, aki önként lemondott a váradi rendházról, hiszen valójában azáltal, hogy őt félreállítják, az egész rendet meg-

fosztják ingatlanától. A kompromisszumos javaslat nyilvánosságra került elemei alapján ugyanis elvileg fel kellene adnia a küzdelmet, hogy az ingatlan udvarában az önkormányzat biztosítson egy telket, amelyen új rendház épülhet. Ez kissé olybá hat, olyan, mintha kilakoltatnának a házunkból, ahol a családunk évszázadok óta él, majd nagyvonalúan közölnék, hogy mellette felhúzhatunk egy kunyhót. (Egy másik verzió szerint a felújítás nyomán a rend használati jogot kaphatna a rendház egy részére és a szintén elorzott sekrestyére, ami egy fokkal talán jobb, de szintén megalázó, még ha a status quo látszatát valamilyen szinten meg is őrizné). Mindazonáltal az valóban fontos lenne, hogy az apát is hajlandó legyen valamilyen kompromisszumra, és beleegyezzen, hogy több, hasonló témákban tapasztalattal rendelkező jogászt is bevonjanak az ügybe, hiszen egy profi, a román jogrendszer bugyrait és kiskapuit jól ismerő ügyvédi csapat valóban hatékonyabban léphet fel az ügyben. De ettől még lényegesen több odafigyelést és támogatást érdemel, hiszen jogos az aggodalom: ha vele szemben el lehet követni ilyen visszaéléseket, akkor senki sincs biztonságban. Ezért fontos, hogy a magát magyar érdekképviseletnek nevező szervezet ne álljon be az apátot lejáratni akarók kórusába, hanem a rendelkezésére álló eszközökkel, jogász stábját bevetve tegyen meg mindent annak érdekében, hogy a helyzetet orvosolják. Mert ez nem csupán az apát személyes ügye, és nem is csak a premontrei rendé. Hanem az egész magyar közösségé.

Forrás: kronikaonline.ro – 2026. jún.12.

Kilakoltatják Fejes Rudolf Anzelm nagyváradi premontrei apátot

Remenyiczki Éva: Toroczkai László akár a testével is védte volna a nagyváradi premontrei apátot és a híveket

Megrázó jelenetekről számolt be X-bejegyzésében Toroczkai László, a Mi Hazánk Mozgalom elnöke: személyesen élte át, ahogy fegyveres román rendvédelmi erők törtek be egy magyar nyelvű katolikus szentmisére Nagyváradon.

A politikus beszámolója szerint a 18. században épült premontrei templomba közel százfős csendőri és rendőri egység vonult be, hogy kilakoltassák Fejes Rudolf Anzelm atyát. A hívek azonban – ahogy korábban is – ellenálltak. „Nem gondoltam volna, hogy még megérem azt, hogy egy magyar nyelvű szentmise közben tör be egy katolikus templomba a felfegyverzett román csendőrség és rendőrség” – fogalmazott a pártelnök.

Toroczkai állítása szerint a hatalom már korábban is lépésről lépésre foglalta el az épületegyüttes részeit – előbb az iskolát vették el, majd parkolóház épült a templomkert egy részén, most pedig a templomhoz tartozó helyiségek kerültek célkeresztbe, miközben a

jogvita még mindig nem zárult le. „Ha itt és most ezt megtehetik egy magyar, katolikus templommal, akkor bárhol megtehetik a jövőben” – olvasható a posztban.

A Mi Hazánk elnöke úgy véli, sem a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ), sem az eddigi magyar kormány nem állt ki kellő erővel az apát és a hívek mellett. Ennek oka az lehet, hogy az ügy gyökerei Romána mai miniszterelnökéhez nyúlnak vissza, aki akkoriban Nagyvárad városvezetője volt.

„Készen álltam arra, hogy akár a testemmel is védjem Fejes Rudolf Anzelm atyát, és a magukra hagyott híveket” – hangsúlyozta, hogy a Mi Hazánk képviselői nemcsak szavakban, hanem személyes jelenlétükkel is kiálltak az apát mellett. A helyszínen jelen volt Tőkés László korábbi református püspök is, akivel együtt a sekrestyébe szorultak, miközben a hatóságok még azt a teret is megpróbálták elfoglalni. „A román végrehajtók még a miseruhákat is leltárba vették” – fejezte ki felháborodását a pártelnök.

Az ügy nemzetközi szintre is emelkedhet: dr. Borvendég Zsuzsanna, a Mi Hazánk Mozgalom európai parlamenti képviselője az Európai Bizottsághoz fordult a történetek miatt, különösen azért, mert a beruházáshoz uniós forrásokat is felhasználnak.

Toroczkai László bejegyzésében felszólította Magyar Pétert is, hogy ne csak kampányidőszakban foglalkozzon a határon túli magyarok ügyével: „Felszólítom továbbá a leendő miniszterelnököt, Magyar Pétert, aki a kampány során éppen Nagyváradra gyalogolt, hogy most, amikor nincs kampány, akkor is álljon ki az elszakított területeken élő magyar testvéreink mellett! Kérem, hogy beszéljen a román miniszterelnökkel, és állítsák le a kilakoltatást, és a templomhoz tartozó helyiségek elfoglalását.”

Toroczkai László és a Mi Hazánk Mozgalom üzenete egyértelmű: a nemzeti közösség védelme nem lehet kampánykérdés, hanem folyamatos kötelesség. A nap folyamán a pártvezető közzétett egy újabb X-posztot, amelyben arról írt, hogy gyermekkorának legmeghatározóbb politikai példaképévé vált Tőkés László, amikor látta 11 évesen, ahogy a korábbi református püspök ellenállása elvezetett az 1989-es romániai forradalomhoz. „Azóta 37 év telt el, de még ma is ott állt 74 évesen az első sorban Nagyváradon, hogy védelmezze Fejes Rudolf Anzelm atyát és a 18. századi premontrei templomot a szentmisére betörő fegyveres román karhatalommal szemben” – fogalmazott a Mi Hazánk elnöke. „A legnagyobb megtiszteltetés, hogy évtizedek óta ismerhetem, és ma mellette küzdhettem az istentelen hatalom támadása ellen. A mai korban rengeteg a hamis próféta, a hamis hős, de Tőkés László egy az igaziak közül” – zárul a bejegyzés.

Magyar Jelen, 2026. ápr. 14.

Családi nap - 11 órakor ökumenikus nyitóáhitat - Veldhoven, 2026 május 31-én, Szentháromság vasárnapján

Hollandiai magyar római katolikus miserend 2026

Május 2. 17.00 óra Utcai Róbert atya Amszterdam---Szombat Szentmise Obrechtkerk

Május 3. 12.30 óra Utcai Róbert atya Hága---Vasárnap Szentmise Onbevlekt Hart van Mariakerk

Május 25. 12.30 óra Havas István atya Hága---Hétfő Pünkösöd 2. napja ünnepi nagymise Onbevlekt Hart van Mariakerk

Június hónapban Hollandiában NEM LESZ MAGYAR NYELVŰ KATOLIKUS SZENTMISE!!

Júl. 4. 16.00 óra Bokros Levente atya Eindhoven---Szombat Szentmise St. Joriskerk

Július 5. 12.30 óra Bokros Levente atya Hága---Vasárnap Szentmise Onbevlekt Hart van Mariakerk

Augusztus 23. vasárnap államalapító Szent István király ünnepe. Ökumenikus szentmise és

Istentisztelet a Szent Család templomban--- Havas István piarista atya celebrál. Részleteket később közlünk. Cím: Kamperfoelieplein 29., 2563 HX Den Haag.

Szept. 5. 16.00 óra Kirner Antal Zoltán atya Amszterdam---Szombat Szentmise Sint Joriskerk

Szept. 6. 12.30 óra Kirner Antal Zoltán atya Hága-Vasárnap Szentmise Onbevekt Hart van Mariakerk***A változtatás jogát fenntartjuk!!

Jelenléti napló és a perselypénzek folyamatos összesítője a 2026-os évre

139 – „2025 karácsonyán Összesen 37 lélek--- Ebből gyermek_ 12—Úrvacsorát vett 25 lélek----- Perselypénz: 64 euró és 5 cent

140 – 2026 jan 11-- Összesen 17 lélek- Perselypénz 60, hatvan euró gyermek nem volt az istentiszteleten

141 – Összesen 31 lélek;---csak holL.beszélők: 9 lélek- Perselypénz:38 euró és 50 cent

142 – perselyezés Az urkiek javára -terembér pro Deo---142.kihelyezett ist.- Urk—2026 febr 14 szombat/reggel szolgált Kelemen Csongor/-Makkai Réka kántor fellépett a debreceni Főiskola-jelenlét 124—

143 – kihelyezett ist.-Ouwsterhaule – febr.15 - MdeRuyter konf másodnapja, 89 Lélek, perselypénz a helyi gyülekezeté lett közös megegyezéssel

144 – 3 személy beteglátogatás Dineke ROHAAN

145 – Összesen 14 személy, ezek közül 3 nem beszél magyarul – Úrvacsorát vettek 12-en---Perselypénz 16,80 Tizenhat euró és 80 cent-

146 – Összesítő: Gyermek 5; Felnőtt:34.-Csak hollandul beszélő: 8 lélek. Perselypénz_160, százhatvan euró.

147 – Holzhausen, 2026 márc.27 esti istentisztelet. HMJ— Pp-presbiteri konferencia – Urbán Ákos-Emőke-Bornai Szilveszter-Van Bolhuis Szabó Emőke, Jonatán, Péter, Gábor

148 – 2026 ápr.6 Húsvét másodnapja hétfő-lélek.49- Persp.66 euro.Gyermekek száma: 13.---úrvacsorát vettek__25-ön

149 – 21 lélek, pp.97 euró-

150 – 2026 máj.25: Jelenlét: 36 – pp. 100 euró- Úrvacsorát vettek 28-an

Családi nap, Veldhoven, ökumenikus nyitó áhítat -kórusral együtt:42 lélek

151 – jún.14-* 34 lélek,85 euró

Az Év Igéje 2026: „„Íme, újjáteremtek mindent.” (Jel 21,5a)- A Magyarországi Református Egyház az imádság évének hirdeti meg 2026-ot.

Következő istentisztelet dátuma: **2026 július-12**

Az olvasóknak hűséges tempómba járást és áldott nyári hónapokat kíván a Presbitérium és a Szerkesztőség

Hágai Magyar Református Gyülekezet

Istentisztelet

Van Bolhuis – Szabó Emőke
lelkész szolgál

Gyermekistentisztelet:
Gábor van Bolhuis
Kántor:
Deuten-Makkai Réka

2026. június 21.
vasárnap, 15 óra

Kamperfoeleieplein 29
HÁGA / DEN HAAG

Születés Johan Kaspers és Rostás Kriszta Tímea pénztáros testvérünk családjában!!!

Száll szívünkben hálaének....

Kedves Testvérek!

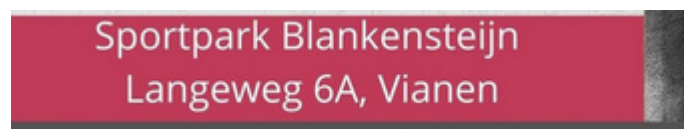
Örömmel szeretnénk megosztani veletek, hogy 2026. június 22-én reggel 7:14-kor megszületett kislányunk, Arianna Tímea.

Arianna 4100 grammal érkezett közénk, és otthonszülés keretében látta meg a napvilágot. Hálásak vagyunk Istennek ezért a csodálatos ajándékért. Anya és baba is jól vannak. Nagytestvérei, Szeréna és Valéria büszkék, és nagy örömmel fogadták kis hűgukat.

Köszönjük az eddigi imáitokat, szereteteket és támogatásokat, és kérjük, továbbra is hordozzatok bennünket imádságban ebben az új életszakaszban.

Szeretettel, Kriszta és családja

Záró istentisztelet és szeretetvendégség Vianenben 2026 június 28-án 13.30 órai kezdettel – szolgál dr. Hermán M. János ny. lp. .

DIASZPÓRA/MAGYARSÁG SZÓRVÁNYVILÁGBAN---FELHÍVÁS!

Kérjük a világon bárhol élő testvéreinket, hogy hagyaték/testamentum és kapcsolatok révén templom, illetve istentiszteleti hely vásárlásában segítsék a Zwollei Református Egyházközségünket.

Hollandiai megmaradásunknak Krisztus a záloga! A bizonyágtételhez, a tanításhoz, cserkészethez, megemlékezésekhez bizony szükség lenne már egy templomra vagy épületre a romlásnak kitett magyar termék és a zárolt vianeni telek helyett! Fájdalmas, hogy a lelkipozásra és a magyar művelődés szolgálatára szánt vianeni alapítványok kísérlete haszontalanná vált...

Vigyázzunk, tartsunk ki állhatatosan a hitben, viselkedjünk bátrabban, végre legyünk erősek! (Lásd I.Kor.16)

„Schepken Christi”: Krisztus hajója

Az emdeni református nagytemplom kapujának a hajdani díse, amely a hitük miatt üldözött és menekült holland gyülekezetek jelvénye volt.

Párbeszéd Istennel – 2026 az imádság éve

„Csendesedjete el, és tudjátok meg, hogy én vagyok az Isten.”

Zsolt 46,11

ZWOLLEI MAGYAR REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG
HONGAARSE PROTESTANTSE GEMEENTE, ZWOLLE

Címünk / Adres: Koestraat 2, 8011 NK Zwolle Titkárság / Secretariaat:
 Hertenstraat 24, 8011 GT Zwolle

Telefon: 0031 38 4233247

Email: jhermanm@gmail.com

Homepage: <https://www.zwolleireformatus.nl>

KvK-nummer: 75204703 - Rechtspersoon. RSIN: 860184420. - Rechtsvorm:
 Kerkgenootschap. – Activiteiten: SBI-code 94911-Religieuze organisatie.
 Bankrekening: NL46 INGB 0006 936050, Hongaarse Protestantse Gemeente,
 Zwolle